

isa maron

Galgenveld

THRILLER

DEEL 1

De brute moord op een leraar vormt de start van een zenuwslopende zoektocht naar een meedogenloze seriemoordenaar

GRATIS

DE NOORDZEE MOORDEN

VOORWOORD

Lekker lezen in de zomer

De zomervakantie komt eraan, heerlijk! Tijd om te ontspannen na een jaar hard werken.

Weet u waar ik me het meest op verheug? Op het lezen van een boek. Herkent u dat? Je kunt het hele jaar door boeken lezen, maar je komt er veel te weinig aan toe. En wanneer de zomervakantie dan aanbreekt, is het moment eindelijk daar.

Gelukkig hoeven we geen extra koffer met boeken meer mee te nemen. Via de e-reader zijn de meeste titels online beschikbaar. Maar ook op papier hebben we een handige oplossing gevonden.

Het AD brengt de nieuwste thriller van Isa Maron, 'Galgenveld', uit in drie bookazines, gratis bij de krant. Dat zijn magazines met alleen tekst. Tezamen vormen ze een boek. Deel 1 zit 5 juli bij de krant, deel 2 op 12 juli en deel 3 op 19 juli.

Het gaat over de zoektocht naar een meedogenloze seriemoordenaar. Ik ga het zeker lezen!

Veel leesplezier,

Christiaan Ruesink
Hoofdredacteur AD

COLOFON

DE NOORDZEEMOORDEN deel 1: *Galgenveld* is een uitgave van AD, gelicenseerd door Dutch Media Books bv, juli 2014
© Dutch Media Books bv

Omslagontwerp: b'IJ Barbara
Omslagbeeld: Victor Habbick / Trevillion Images
Foto Isa Maron: Nick van Ormondt
Isbn boekuitgave Galgenveld: 978 90 488 2265 2
Isbn e-bookuitgave Galgenveld: 978 90 488 2266 9
Nur: 332

Een serie raadselachtige moorden vol symboliek, een doorgewinterde en halsstarrige rechercheur, een iets te bemoeizuchtige eindexamenkandidaat en een spoorloos verdwenen zus. Dé ingrediënten van *De Noordzeemoorden*, een knap geconstrueerde, vierdelige thrillerserie die de lezer meevoert van Amsterdam naar Texel, en verder op een tocht langs de kille Noordzee.

In *Galgenveld*, het eerste deel in de serie *De Noordzeemoorden*, introduceert schrijfster Isa Maron, de 19-jarige Kyra Slagter. Toen zij 15 was verdween haar toen 18-jarige zus Sarina tijdens een vakantie op Texel. Kyra is vastbesloten haar zus te vinden. Na haar middelbare school wil ze de studie forensische recherche gaan doen. Intussen leest ze alles over onopgeloste verdwijningen en grote seriemoordenaars. Als Amsterdam-Noord wordt opgeschrikt door een gruwelijke moord is Kyra als een van de eersten op de plaats delict. Tot grote ergernis van de ervaren rechercheur Maud Mertens mengt ze zich in het recherchewerk en geeft ze ongewenst advies. Gaandeweg blijkt dat Kyra's suggesties toch wel heel nuttig zijn voor Mertens en dat de twee tegenpolen elkaars hulp goed kunnen gebruiken.

In een wervelend samenspel tussen de jonge, scherpzinnige en soms overmoedige Kyra en de ervaren, bedachtzame rechercheur Mertens komen de gruwe-

lijke daden van een maniakale moordenaar aan het licht. *Galgenveld* neemt de lezer mee naar de donkerste krochten van de menselijke geest en biedt een meeslepende, onvergetelijke leeservaring!

Isa Maron was serveerster, karateka, voetbalmakelaar en directeur. Ze studeerde economie en psychologie. Haar debuut *Passiespel* werd gekozen tot Beste Nederlandse Vrouwenthriller. Van Isa verschenen eerder de succesvolle thrillers *Verboden Verleden*, *Vrij Zwemmen* en *Schaduwkant*. Ze woont in Amsterdam met haar man, vier zonen, twee kippen en een hond.

[f isamaronwelkom](#)

isa maron Galgenveld

– 1 –

Maandag

Het is dezelfde droom. Steeds weer dezelfde, verstikkende shit-droom. Kyra Slagter ligt in bed, joggingpak aan, een kop dampende kamilthee naast haar op het nachtkastje. Meestal helpt het, zo'n onderbreking van het woelen en het malen. Nu niet.

Mama zit aan de keukentafel als ze haar mobiel opneemt. Zondagochtend. Haar roze kimono hangt een beetje open, waardoor het kant van haar bh zichtbaar is. Ze zet haar koffiemok zonder een slok te nemen weer op tafel. Haar gezicht vervormt op een afschuwelijke manier. Zo ziet doodsangst eruit.

Inwendig vloekend rolt Kyra op haar zij, doet de lamp aan en pakt haar boek. Ze gaapt. Hoofdstuk 11. 'An Introduction to Crime Reconstruction. Insect Activity.' Vliegen, mieren, kevers. Bloederige wonden vol eitjes en larven. De zwarte, openstaande mond van een dode die een veilig onderkomen biedt voor het jonge leven van de bromvlieg.

Haar moeders gezicht is op slag lijkwit. Ze probeert iets te zeggen, maar verslikt zich in haar eigen speeksel. Ze hoest. Huilt. Laat zich niet geruststellen. Die dag herhaalt ze het steeds weer – tegen anderen en vooral tegen zichzelf: Dit is niet goed, dit is niet goed.

Zestig kilometer. Een vlieg kan een kadaver vlak na de dood traceren op een afstand van zestig kilometer. Binnen acht uur worden de eerste eitjes gelegd. Soms al meteen na het overlijden. Na vijftien uur ontstaan de eerste larven, die zich te goed doen aan het vlees van de dode.

Paniek. Haar vader, haar moeder en haar broer praten door elkaar heen. Is ze... Kan het... Zou... Misschien... Jarno pakt zijn mobiel en begint iedereen die hij kan bedenken te bestoken met berichtjes. Mama gooit giftige verwijten in het rond. Ze hadden veel eerder... Waarom hebben ze niet... Als...

Al na dertig minuten kunnen er lijkvlekken ontstaan. Bloed zakt naar beneden, naar de laagst gelegen delen van het lichaam. Als het lijk wordt omgedraaid verplaatsen de lijkvlekken zich. Dit fenomeen stopt als het bloed begint te ontbinden.

De zon schijnt in haar ogen. Alles is verblindend wit. Ze is iets kwijt. Ze kijkt panisch om zich heen. Waar? Waar is het in godsnaam? Ze zal sterven als ze het niet vindt. Iemand zal sterven als ze het niet vindt.

Haar moeder gilt. Hoog. Indringend. Als een industriële zaag die door hardhout gaat. Kyra slaat haar handen voor haar oren.

Ze staat in de keuken. De kraan loopt. Ze wil hem dichtdraaien, maar durft haar handen niet van haar oren te halen.

Mama ijsbeert door de keuken. Ze heeft geen gezicht. Kyra ziet alleen de handen die het hoofd grijpen, en elkaar, ineengeslagen, als in een gebed. Shit, die klaagzang. Dat geluid. Ze kan het niet aanhoren. Het is alsof het verdriet van alle generaties die haar voorgingen erin doorklinkt. Al die ziektes, al dat verlies, al die dood.

Ineens staat Jarno in de keuken, een grote koffer naast zich. Hij brult iets. Zijn stemgeluid is zwaar en donker. Ze rilt.

'We moeten!' roept haar broer. 'Nu!'

Maar ik ben iets kwijt, denkt Kyra. Ik moet zoeken. Ik kan niet zonder. Paniek klemt haar fijn. Verplettert haar. Ze wordt overspoeld door een immense drang tot... tot... Ze weet het niet.

Ze gaan. Haar moeder en haar vader en haar broer. Ze staan op straat, in het overweldigende zonlicht. De huizen groeien, rekenen zich uit, raken elkaar ergens hoog boven haar. Het wordt donker.

'Jij niet,' zegt haar moeder terwijl ze in een gigantische auto stapt. 'Jij bent nog te klein.'

Ze is iets kwijt.

Heel vroeg in de ochtend gaat haar mobiel. Jezus, denkt Kyra Slagter als ze wakker schrikt. Wie? Hoe erg? Haar hart bonkt. Instinctief wil ze wegrennen. Ze duwt zich omhoog en voelt de bladzijde van haar boek aan haar wang plakken. Ze trekt zich los en in het schijnsel van de leeslamp naast haar bed ziet ze de beelden waar ze gisteren misselijk van werd: de zakelijke autop-siefoto's van een vermoord kind.

De iPhone speelt zijn deuntje weer. Jarno. Haar stem hapert als ze opneemt, krakend en kuchend roept ze 'Ja?' Ze luistert naar haar broer en beseft dat het een geluk is dat ze tijdens het lezen van *Criminal Profiling* in die verlossende slaap is gevallen, haar joggingpak en sokken nog aan. Binnen drie minuten is ze beneden, heeft ze haar scooter gestart en scheurt ze langs het Noordhollands Kanaal richting het IJ. De wereld is absurd groen en houdt zich verscholen achter een dikke mist. Het lijkt alsof ze in een kleine, heldere luchtbel door de witte slierten vliegt. Nog steeds ziet ze het vermoorde meisje uit het boek. De mond die een stukje openstaat. Het roze schuifspeldje in het warrige haar. De donkere vlekken in de smalle nek. Ze slikt en probeert het beeld van zich af te zetten.

Op het lange rechte fietspad door het Florapark belt ze haar broer terug.

'Je neemt me niet in de maling, hè?'

'Is het 1 april dan?' vraagt Jarno. 'Het is moord. Echt moord. De politie is er nog niet.'

'Hoe lang hangt hij daar al? Kan toch nooit lang zijn. Ligt er geen stoel, is het geen zelfmoord?'

'Nee, nee, er is hier niks, alleen die dode man aan de lantaarnpaal.'

'Shit man. Zie je zo. Ben er bijna.'

Kyra racet onder de Johan van Hasseltweg door, langs de school waar haar broer zijn diploma heeft gehaald. Nog een minuut of zo, dan is ze er. De weg langs het Noordhollands Kanaal lijkt ineens vreselijk lang.

*

Maud Mertens droomt van een vakantie in een rustig oord – niet te regenachtig en zeker niet te warm, iets als een kleine herberg in een rustgevend berglandschap, zo'n plek waar haar dochter nog niet dood gevonden wil worden, maar waar Edwin en zij kunnen uitslapen en niets aan hun hoofd hebben behalve de mogelijke wandelroute en de lunch – als haar telefoon gaat. Het duurt even voor ze het deuntje herkent. Snel, met de irreële hoop dat Edwin dan niet wakker wordt, grijpt ze het toestel van het plankje.

'Ja?'

Zo vroeg al een belletje van collega's voerspelt meestal niets goeds. Ze gaat rechtop zitten en gluurt naar de wekker. Kwart over vijf.

'Ik kom eraan. Buiksloterveer? Oké.'

Ze wurmt zich tussen het waterbed en de hometrainer door, vist wat kleding uit de kast en hinkelt onhandig door de kamer terwijl ze zich in twee broekspijpen tegelijk probeert te werken. Kanonnen. Een dode bij de pont bij de Sixhaven. Nog geen tien minuten rijden van de brave Noordse nieuwbouwwijk waar ze sinds een halfjaar woont. Haar eerste zaak in haar nieuwe eigen buurt. Telefoon. Sleutels. *Go, go, go.* Jezus.

*

Kyra Slagter probeert extra gas te geven om de rammelende scooter tot hogere snelheid te dwingen. Een lijk aan een lantaarnpaal in Noord. Aan de waterkant, op de kade van het IJ. *Holy shit* zeg. Zomaar heeft ze de kans om erbij te zijn als de politie aan het werk gaat en de eerste stappen naar de oplossing onderneemt. Dit is het echte werk. Recht voor haar neus. Zou het een afrekening zijn, trouwens? Dat is toch meer het soort dingen dat in West gebeurt. Of in het kakkineuze zuidelijke deel van de stad.

Als ze er maar is voordat de politie aankomt. Omdat haar broer het lijk ontdekt heeft, omdat ze al weet van de dode voordat de godganse wereld het weet, heeft ze het gevoel dat het háár lijk is, háár moord. Ze wil alles zien, alles meemaken. Niemand mag ook maar iets doen voordat zij er is.

Ze schiet het platform bij de pont op, ziet het lijk – jesus, die man hangt daar in zijn blote kont – en komt met slippende banden tot stilstand. Gehaast zet ze de scooter op de standaard en sprint richting Jarno, die met een oudere man staat te praten. Er heeft zich een handjevol mensen verzameld, die allemaal verbijsterd naar het gruwelijke schouwspel kijken. Ze knikt naar haar broer, die een minimaal knikje terug geeft, en loopt meteen

door langs de kade, recht op het lijk af.

De man hangt hoog in de lucht, aan de zeker zes meter hoge lantaarnpaal. Met zijn rug naar haar toe, zijn gezicht naar het water, alsof de moordenaar zo attent is geweest om aan het uitzicht van de dode man te denken. Ze rilt en stapt iets naar achteren.

Ze kijkt om, naar de toeschouwers, en twijfelt over wat ze zal doen. Respectvol afstand houden? Doen wat hoort? Ze hoort het verre geluid van een sirene harder en harder worden. Zo snel al. Goed dat ze plichtgetrouw zijn, maar haast maken heeft toch echt geen zin meer als ze het slachtoffer zo bekijkt. Nee, niet respectvol afstand houden, niet nu, niet bij deze unieke kans. Ze vist haar mobiel uit haar broekzak en begint te filmen. Eerst de omgeving, de kade, de pont, het handjevol mensen, de lantaarnpaal, dan de grond onder de man. Ze beweegt de mobiel langzaam naar boven, filmt de cognackleurige leren schoenen, de nette broek die verfrommeld op zijn enkels hangt, de blote, licht behaarde benen, de nutteloze handen. Iets sneller dan de bedoeling is – details! details zijn alles – schiet ze met de camera over de naakte billen heen en ze filmt de stille rug, het colbert, het bebloede overhemd en het gebogen hoofd, waarvan het gelaat verstopt is onder een bos halflange, woeste krullen. Ze zoomt in op zijn achterhoofd waar ze een wond denkt te zien, of in elk geval zijn de haren daar aan elkaar vastgeplakt. Er lijkt ook iets van een dun touwtje over zijn rug te hangen. Het camerabeeld wordt niet erg duidelijk omdat het nog niet licht genoeg is en haar mobiel moeite heeft met scherp stellen.

Ze hoort piepende banden achter zich en ziet een politieauto schuin op de weg parkeren. Nog even en ze zullen haar wegsturen. Kyra cirkelt met kleine stappen om het slachtoffer heen. Ze draait met de camera naar de politiewagens, langs café De Pont – donker en verlaten –, langs de loopbrug naar de IJ-promenade en terug naar het lijk, dat nu zachtjes in de opstekende wind heen en weer schommelt. De aanblik heeft iets onbeschrijflijk verdrietigs. De moderne lantaarnpaal die zomaar in een galg is veranderd, het onvermurwbare touw, het lichaam dat daar in zo'n gelaten houding aan de strop hangt, het hoofd scheef, de kin omlaag. Het bloed. De naaktheid van de man. Alsof de dood alleen niet al vernederend genoeg is.

'Toen ik de kade een halfuur geleden verliet was er niets te zien, zo mistig was het,' hoort ze de man die bij Jarno staat brommen. Zeker de schipper. 'Ik heb hier minstens een minuut of vijf gelegen voor ik weer naar de andere kant afvoer.'

'Hoeveel passagiers kwamen er aan boord?'

'Die naar de stad gingen? Een stuk of vijf, zes, zou ik denken. Niet veel. Het was een ongewoon rustige nacht. Tot nu toe dan.'

Kyra Slagter filmt snel nog meer van het slachtoffer, maar kijkt niet langer naar het beeld op haar mobiel. Haar aandacht wordt getrokken door de agenten. Ooit zullen dat haar collega's zijn. Ze is erbij. Staat midden in een fokking aflevering van *Dexter, CSI, Wallander, Luther*. Ze kijkt of haar mobiel de dode nog steeds in beeld heeft, ziet dat ze een stuk mistige lucht heeft gefilmd, draait de camera weg en zoomt dan in op de omstanders, de politie. Het wordt nu snel lichter.

Ze hoort de politiemans telefoneren. Hij zegt dat de officier van dienst moet komen, en eigenlijk ook een forensisch onderzoeker, of zelfs meteen een plaats delict-unit. Hij roept haar.

Gebaart dat ze moet komen. Ze stopt haar mobiel in haar jaszak en negeert hem. Dit is veel beter dan een krimi op tv. Daarin wordt dit deel van het verhaal overgeslagen, beginnen de beelden als het lint al hangt en er een massa mensen in witte plastic pakken rondloopt. Maar die eerste minuten, meteen nadat het lijk gevonden is, daar is ze altijd benieuwd naar geweest. Zo voelt dat dus, die stilte voor de storm.

Kyra staat onbeweeglijk. Met haar rug tegen het hek langs de kade, naast de dode man, met niets dan klotsend water achter haar, overziet ze alles. Het tafereel lijkt onder een vergrootglas te liggen. Het is alsof de mist wijkt en alles scherper is dan scherp. Super HD. Ze ziet alles tegelijk. De nerveuze tic van de oude schipper, die onafgebroken aan het puntje van zijn snor pulkt. De onzekere blik van de jonge agent. Een meisje dat met haar mobiel staat te rommelen. Een onverzorgde ouwe vent. Twee kerels die met elkaar staan te smoezen, met stoere handgebaren. Het is vreemd stil op de kade. Misschien door de resten mist boven het water, door de nabijheid van de dode.

Er komt een nieuwe politieauto aan. Een paar agenten stappen uit. De rol met plastic inder verschijnt. Een agent haalt een fotocamera uit een tas. Een ander bekijkt de situatie met een camcorder in de aanslag. Onwillekeurig legt ze haar hand op de jaszak met haar telefoon. Misschien heeft niemand gezien dat ze gefilmd heeft en kan ze de opname houden. De hele tijd verwacht ze dat een van de agenten naar haar toe zal komen om haar te bevelen de beelden te wissen.

‘Hé, jij daar...’ Een jonge agent loopt met grote passen op haar af. ‘Ga daar nou eens weg.’ Hij kijkt haar geïrriteerd aan. Achter hem parkeren nog twee auto’s naast de fietsenrekken. Een grote vrouw in een lange zwarte jas met felgekleurde bloemen stapt gehaast uit. Desigual, registreert Kyra. Sophie had vorig jaar ook zo’n jas. Ze werpt nog een blik op de dode man aan de galg. Doet een stap naar voren. Het is alsof... Hij komt haar ineens bekend voor, het slachtoffer. Zijn kin hangt op zijn borst. Maar nu de mist bijna verdwenen is, de zon boven het Centraal Station uit komt en de stralen op zijn wilde krullen vallen, nu ze recht voor hem staat en de gehele gestalte haar ineens zo duidelijk voorkomt... Ze doet nog een stap vooruit, staart hem recht van onderen aan. De aanzwellende wind blaast de krullen een kort moment opzij. Het beeld van de dode man met de halfgesloten ogen en de onnatuurlijke gelaatskleur verspringt en ze ziet dezelfde man: levend, pratend, gebaren makend, de krullen strak naar achteren getrokken in een nonchalante knot. Nee. Onmogelijk. Een koude windvlaag blaast dwars door haar spijkerjack.

‘Ik ken hem,’ fluistert ze tegen de agent, die inmiddels naast haar staat. ‘Jezus... Het is meneer Gaullier.’

– 2 –

Maud Mertens staat naast de auto. Voor haar neus is het chaos. Twee agenten zijn druk in de weer met het spannen van afzetlint. Een paar andere collega’s houden de toegestroomde reizigers op een afstand. De stadsbussen proberen in de menigte hun gebruikelijke rondje op de doodlopende weg te draaien om terug

te kunnen keren naar het noorden. Een automobilist toert agressief omdat hij er niet door kan.

Aan de lantaarnpaal die rechts van haar op de kade staat, hangt de dode man. Een donkere gedaante tegen een schimmige achtergrond. Een galg op Volewijck, denkt Maud Mertens. Net als in de Gouden Eeuw, toen ten noorden van de historische vaarroute de muggen over de moerassen heersten en de lege oever gebruikt werd om terechtgestelde misdadigers tentoon te stellen. Een openluchtmuseum met half opgevretten lijken was het hier toen.

‘Wat hebben we?’ vraagt Mertens aan de chef van dienst.

‘Rond vijf uur gevonden.’ De chef – een man die ondanks zijn gebrek aan lengte gezag uitstraalt – knikt richting het slachtoffer. ‘Door de schipper van de pont en zijn enige passagier. Slachtoffer is een man. Lijkt al enige tijd dood, voor zover ik dat kan beoordelen. Niemand heeft iets gezien. We hebben hem maar even laten hangen.’

‘Officier al gebeld?’ vraagt Mertens. ‘TGO?’

‘Zeker.’ Hij kijkt op zijn horloge, alsof ze daaruit tevoorschijn zullen komen. ‘Maar dat duurt wel even. Wat wil je?’

Er stopt een auto bij het café en een man met een grote filmcamera stapt uit.

‘Zo snel mogelijk afzetten,’ zegt Mertens. ‘Dat lichaam moet uit het zicht.’

‘Ik heb al gebeld maar we hebben geen afzettingen die hoog genoeg zijn.’

Mertens kijkt omhoog naar het lichaam, waarvan de voeten op een hoogte van een meter of twee hangen.

‘Een tent kan er ook niet overheen,’ zegt een van de collega’s, die komt aanlopen, volkomen overbodig.

Improviseren, dat leren ze je niet op school, dat leer je alleen in de praktijk en soms is het zo verdomd vermoeiend. Bij het lint staan al fotografen. Waar komen die toch zo snel vandaan? Ze moet als de donder uitzoeken wie de man is en zijn familie op de hoogte brengen.

‘Voordat die pont afvaart wil ik alle namen van de passagiers genoteerd hebben,’ zegt ze. ‘Snel graag.’

Ze kijkt om zich heen. Even verderop ziet ze haar collega Niels Bingsten met een slaperig hoofd uit de auto stappen. Lang, mager, enigszins slungelig – hij ziet eruit als een verwarde professor, maar is een geweldige politieman. Ze kennen elkaar al jaren.

‘Fotografen en veiligstellen,’ zegt ze tegen twee technisch specialisten en weer bestudeert ze de situatie. ‘Alles. Van de kade tot aan achter het gebouw. Inclusief de fietsenstallingen en het terras daar.’

Als chef Bitter zijn wenkbrauwen optrekt schudt ze haar hoofd.

‘Ik weet het, maar ik wil elke sigarettenpeuk en elke chocoladewikkel hebben. Je weet nooit. En stuur die journalisten weg. Of zet ze allemaal bij elkaar, om de hoek bij het café. Ik wil de boel hier binnen vijf minuten afgezet hebben.’ Mertens zwaait met haar arm richting de pont en de loopbrug verderop. Het zijn de beste plekken om foto’s te nemen en ook al is bescherming onbegonnen werk, de dode heeft recht op privacy.

Ze kijkt om zich heen, naar de fietsers en de jongeren op scooters, voetgangers die op de kade samendrommen, de bussen

en de auto’s die zich overal tussendoor dringen en weer nieuwe hordes forensen uitbraken. Een onhoudbare golf die over haar plaats delict stroomt.

‘Dat meisje daar,’ zegt ze geërgerd. ‘Waarom staat zij zo dicht bij het slachtoffer?’

‘Ze zegt dat ze hem kent,’ zegt de bureauchef, terwijl Mertens onder het lint door duikt en richting de lantaarnpaal loopt.

‘Ik praat met haar. Zet jij verder alles in gang?’

Zonder energie te verliezen aan een antwoord loopt de chef weg om zijn mensen aan te sturen. Maud Mertens stapt op de jonge vrouw af, die als gehypnotiseerd naar het lijk staart.

‘Ik denk niet dat hij gewurgd is,’ zegt het meisje terwijl ze vreemd genoeg onafgebroken naar het lichaam blijft kijken. Het kind lijkt een jaar of achttien. Niet al te lang, een meter zeventig of zo. Warrig blond haar in een slordige paardenstaart. Ze draagt een grijs joggingpak en een donkerblauw spijkerjack. Voetbaltype, denkt Mertens. Stoer, Miley Cyrus met lang haar. Of Rihanna, maar dan licht.

‘Vermoedelijk is hij op een andere plaats gedood en hier opgehangen,’ zegt ze. Ze staat met haar voeten op schouderbreedte, de knieën overstrekt, handen in de zakken. ‘Kijk maar naar zijn achterhoofd, en naar zijn overhemd. Daar zit behoorlijk wat bloed.’

Maud Mertens bestudeert kort het lichaam, werpt een geërgerde blik opzij, maar het meisje kijkt haar nog steeds niet aan. Ze houdt haar hoofd een beetje scheef en knijpt haar ogen half dicht.

‘Die broek op zijn enkels lijkt me een statement,’ zegt ze. ‘Vernedering. Iemand wil hem letterlijk en figuurlijk voor lul zetten.’

Wat doet ze hier? Welke idioot heeft toegestaan dat ze verdomme bij het lijk rondhangt?

‘Het kan ook iets seksueels zijn,’ vervolgt het meisje onverstoort. ‘Maar dan zou je verwachten dat zijn geslacht verwondingen had. Of zijn anus misschien.’

‘Kennen wij elkaar?’ vraagt Maud Mertens, terwijl ook zij weer naar het dode lichaam kijkt. Niks te zien aan de edele delen of de kont van die kerel. Dan ineens draait het wicht zich naar haar toe en steekt met een onderzoekende blik in haar groene ogen haar hand uit. Een open gezicht, vrolijk – maar ook brutaal, met een licht cynisch trekje om de mond.

‘Kyra Slagter,’ zegt ze. ‘Deze man is kunstdocent op mijn school. Mijn broer heeft het lichaam gevonden. En nee, we kennen elkaar niet.’

‘Maud Mertens, recherche.’ En nou opgedonderd, denkt ze.

*

Nu het zonlicht op het lichaam schijnt kan Kyra zich niet voorstellen dat ze Marc Gaullier niet eerder herkend heeft. Maar het is zo raar. Sowieso is het absurd dat hier een lijk hangt. Dat het iemand is die ze zelf kent is nog veel idioter.

Marc Gaullier. Dood. De razend knappe kunstdocent op wie ongeveer de halve school verliefd is. Hij draagt een pak. In de klas liep hij altijd in vrijetijdskleding. Witte linnen hemden, helblauwe spijkerbroeken, dat soort artistiekerige dingen. Sneakers. Nu hangt hij hier in een grijs krijtstreepje, bebloed,

halfnaakt, met ouderwetse herenschoenen aan zijn voeten. Van die dingen die haar vader draagt. Het is duidelijk dat hij hier niet is gestorven, maar dat iemand hem hier heeft opgehangen. Ten-toongesteld. Ze moet die rechercheur alles vertellen wat ze weet.

‘Ik wil je broer graag wat vragen stellen,’ zegt de rechercheur. ‘Straks.’ Ze knikt naar de groep waar Jarno bij staat. ‘Daar even wachten graag.’

‘Ik herkende hem eerst niet,’ zegt Kyra. Ze begrijpt het niet, die rechercheur. Kan het ook niet begrijpen. ‘Op school draagt hij nooit een pak. En nu met zijn haar los en zo. Hij is achtendertig, trouwens. Getrouwd, woont hier in Noord, waar hij ook zijn atelier heeft, en hij geeft les aan het Damstede.’

‘Een van mijn collega’s neemt jouw verklaring zo meteen op,’ zegt Mertens. Ze lijkt te wachten tot ze wegloopt, maar Kyra denkt nog na over hoe ze Maud Mertens aan de praat kan houden zodat ze nog even in de buurt kan blijven en op de voet kan volgen wat er gebeurt.

‘Nu wegwezen,’ zegt de rechercheur terwijl ze naar het groepje mensen achter het plastic lint wijst. ‘Dank je wel.’

‘Hij woont op de Nieuwendammerdijk,’ zegt Kyra terwijl ze langzaam wegloopt. ‘Noord is een dorp. Ik zou zijn vrouw maar snel op de hoogte brengen.’

Ze loopt naar de groep getuigen, waar haar broer samen met de schipper het middelpunt van is. Er staan mensen omheen. Allemaal nieuwsgierigen, net als zij. Ellende is als een zwart gat. Het zuigt alles in zijn omgeving op. Het trekt aan je, ook al verzet je je. Het stopt pas als de oorzaak weggenomen wordt.

Ze pakt haar mobiel om eindelijk Wim te bellen – als ze ooit

**HEERLIJK LEZEN
TIJDENS UW VAKANTIE!**

Kobo Arc7, de tablet voor lezers:

- ✓ 7 inch tablet en e-reader in één
- ✓ Stank, licht en stijlvol
- ✓ Gemakkelijk downloaden via wifi
- ✓ 8GB opslagruimte, uitbreidbaar via SD

BESTEL NU OP WWW.AD.NL/WEBWINKEL

een reden had, is het nu, hij moet dit weten, dit zet alles op zijn kop – maar Jarno is net klaar en draait zich naar haar toe.

‘Bizar,’ zegt hij. ‘Even nog een uurtje pitten, dacht ik, en dan naar college. Hangt er gewoon een lijk. Ik moest meteen aan jou denken, met je moordhobby.’

‘Ik ken hem,’ zegt Kyra zacht. Ze probeert kalm te blijven, maar in haar hoofd vliegen een paar zwermen vragen rond. Ze kan ze niet bijhouden. Ze maken duizelingwekkende duikvluchten.

Haar broer staart haar glazig aan.

‘Wát?’

‘Het is mijn kunstdocent. Marc Gaullier. Die van verderop op de dijk.’

‘Serieus?’

‘Ik heb hem voor kunst. Van die extra lessen van vorig jaar, weet je nog?’

‘Shit man, dat zag ik helemaal niet. Ik dacht dat het een of andere drugsdealer was. Of een mensenhandelaar, weet ik veel.’

Peinzend staart hij naar het lijk en hij spreekt uit wat ze denkt.

‘Waarom zou iemand hem nou vermoorden? En waarom zo?’

De politie is nu bezig om het afgezette gebied te vergroten. Ze plaatsen hoge afscheidingen en leiden de stroom voetgangers – de ochtendspits komt nu echt op gang – naar de andere kant van café De Pont, waar ze ook een afscheiding neergezet hebben zodat het hele gebied rondom de man nu afgesloten is.

*

Wat is dat toch met meiden van die leeftijd, vraagt Maud Mertens zich geërgerd af. Maar voordat ze – als altijd – kan vaststellen dat ze het antwoord niet weet, wordt ze gestoord door het geluid van haar telefoon. Slagter, waar kent ze die naam van? Daar was iets mee. Straks even vragen aan Niels, die weet het wel.

‘Dag lieverd,’ zegt haar moeder.

Mertens kijkt op haar horloge. Zeven uur inderdaad. ‘Dag mam. Alles goed met jou?’

‘Ik heb weinig tijd om te bellen.’

‘Oké,’ zegt Mertens geduldig. ‘Ga je wat leuk doen?’

‘We hebben vandaag eieren met spek.’

Mertens probeert zich te concentreren op het dagelijkse ritueel met haar moeder. Ze stelt zich voor hoe de oude vrouw daar zit, op haar kamer, met de ouderwetse telefoon van bakeliet, ongeduldig naar de deur kijkend, als altijd al half op weg naar haar ontbijt.

‘Dan zou ik maar snel gaan.’

‘Dus ik hang op, goed?’

‘Prima hoor. Ik spreek je morgen.’

Zonder te antwoorden heeft haar moeder opgehangen. Mertens kijkt van een afstandje naar haar collega’s, die allemaal druk zijn. Bewijs veiligstellen, dat is nu het belangrijkste. Ze vloekt als alweer haar telefoon gaat.

‘Maud, Joris Verstraten hier. Ik vroeg me af of jullie al mededelingen doen.’

‘Wat dacht je zelf? Ik ben hier net.’ Die verdomde media. Vinden altijd dat ze overal hun neus in mogen steken, op de meest onkiesse momenten, en beroepen zich dan op het grotere belang.

‘Ik vraag het maar,’ zegt hij. ‘Voor je het weet staat er van alles

op het net, snap je?’

‘Het lijkt me beter dat ik eerst mijn werk doe.’

‘Prima, als jullie dan niet zeuren over het mijne.’

Ze hangt op zonder antwoord te geven.

‘Ivo,’ roept ze naar een van haar collega’s. ‘Fotografeer ook de omgeving. De toeschouwers, iedereen.’ Je weet nooit.

Ze gaat met haar rug naar het lichaam staan en staart over het water van het IJ. Het Centraal Station ligt aan de overkant van het water, het nieuwe ronde dak glanzend in de opkomende zon. Daarachter de stad als een doolhof, vol plekken om je te verbergen. Haar blik verschuift naar de nieuwe woonblokken aan het Westerdok en naar de Silodam. In de verte de kranen van de havens. Ze draait om haar as en ziet de IJ-oever, het EYE-museum – laag en wit als een hoekige golf –, de woontorens verderop. Een massa mensen hier vlak in de buurt en dan toch hangt deze man hier, zomaar, midden in de stad. Ze draait verder rond en visualiseert de fietsbrug en looproute naar het museum, achter de schermen die haar collega’s daarnet neergezet hebben, de twee parkeerplaatsen voor automobilisten die passagiers komen wegbrengen of juist ophalen, het café met zijn terrassen aan weerszijden van het rode bakstenen gebouw met de door witte latten in kleine ruitjes verdeelde ramen, de weg en het fietspad noordwaarts. Verderop is nog de sluis over het kanaal, richting het oostelijk deel van Noord.

Ook al is dit een doodlopende weg – een stuk van de stad dat letterlijk in het water eindigt – toch zijn er flink wat mogelijkheden om snel te verdwijnen. Welke vluchtroute heeft de moordenaar gekozen?

Ze kijkt omhoog naar het slachtoffer. Eerst haar eigen indruk. Haar intuïtie toelaten. Dan de feiten, steeds meer feiten. En dan pas de overtuigingen van anderen. Nu moet ze als de wiedeweerga naar zijn vrouw om het slechte nieuws te brengen, daar had het meisje Slagter wel gelijk in.

Weer hoort ze haar telefoon piepen. Ditmaal een journalist die haar via sms vragen stelt. Godsakke. Het liefst zette ze het geluid van de smartphone uit, maar dat is ondenkbaar in deze fase van het onderzoek. Ze stopt het toestel weer weg en probeert zich te concentreren.

Aan de witte, wasachtige handen van de man ziet ze geen trouwring. Hij draagt een donkergrijs pak, een lichtpaars overhemd met donkerrood bebloede voorpanden en kraag, geen stropdas. Geen riem in de afgezakte broek, dat is vreemd. Dure leren schoenen, veters netjes gestrikt, pas gerepareerde zolen. Op de achterkant van zijn hoofd lijkt inderdaad een wond te zitten. De donkere krullen van de man zijn daar aan elkaar gekoekt.

Als ze zich omdraait ziet ze een heel groepje persfotografen bij het lint. De collega’s die de afscheiding neerzetten zijn nog niet klaar en bij het open stuk staat een vent met een camera met telelens. Ze ziet een collega met hem praten, maar hij laat zich niet wegsturen. Niet op letten. Je niet ergeren. Concentreer je.

Ze bestudeert het lichaam. Neemt de tijd. Loopt er in steeds wijdere banen omheen, tot ze het gevoel heeft niets nieuws meer te kunnen ontdekken. Pas dan – en nog knaagt de onzekerheid of ze niets over het hoofd ziet aan haar – laat ze de gehele in witte pakken gehulde collega’s toe om te filmen en fotograferen.

‘Foto- en videomateriaal van de omgeving buiten de afzetting

is klaar,’ zegt Niels Bingsten terwijl hij bij wijze van groet naar haar knikt. ‘De schouwarts is net aangekomen.’

Rondom haar hoort ze de sluiters van de digitale camera onafgebroken klikken. *Crime Scene Photography*, Timo Verdonk heeft haar het boek van zevenhonderd pagina’s laten zien. Maandenlang heeft hij er een cursus voor gevolgd.

‘We hebben verklaringen van de mensen die hier stonden toen wij aankwamen,’ zegt Niels Bingsten. ‘Dat waren er niet zoveel. De schipper en Jarno Slagter. Vlak na hen arriveerden nog een paar passagiers voor de pont. Die heb ik gesproken, maar we hebben niemand gevonden die ook maar iets gezien heeft.’

‘De rest van het publiek?’

‘Alleen zo’n zwerver, een van de vaste bewoners van de pont. Verder allemaal later aangekomen. Normaal ochtendspitsverkeer.’

‘Geen enkele getuige dus?’

‘Nope.’

‘Camera’s?’

‘Nog niet aan deze kant van het IJ, alleen bij het Centraal Station.’

‘Iemand van het café iets gezien?’

‘Die zijn nu net pas aangekomen en zijn speciaal voor ons opengegaan.’

‘Slagter, zegt die naam jou iets?’

‘Vermissing, jaar of vier geleden,’ antwoordt Bingsten.

Ach ja. Een vermist meisje. Dat was het. Nooit gevonden, als ze het goed heeft.

‘Familie?’ vraagt ze.

‘Broer en zus geloof ik. Toeval, neem ik aan. Die vermissing zal niets met deze zaak te maken hebben.’

Een spectaculaire moord en geen getuigen. De media. De burgemeester. De chef. Justitie. Iedereen zal over zijn eigen benen struikelen om maar als eerste de juiste informatie aan het publiek te verstrekken. Om de dader in zijn kraag te vatten. En nog geen enkele aanwijzing.

Het duurt voor haar gevoel een eeuwigheid voordat de politiefotograaf en de jongen met de camcorder klaar zijn met het vastleggen van het opgehangen lijk.

‘Heb je alles?’ vraagt Mertens voor de zekerheid. De collega’s knikken. ‘Haal hem dan in godsnaam naar beneden, voordat er nog veel meer mensen die arme kerel op beeld hebben.’

‘Moeten we niet wachten?’ vraagt Bingsten, die inmiddels naast haar staat. Mertens schudt haar hoofd en een van de collega’s gooit hem een wit pak toe.

‘Duw jij hem iets omhoog?’ vraagt een van haar collega’s aan Niels Bingsten. ‘Dan kan ik als het gewicht eraf is de knoop losmaken.’

Bingsten gromt een onduidelijk bezwaar, trekt het pak en een paar handschoenen aan en grijpt de benen van de man.

‘Godskolere,’ zegt hij terwijl hij zich overduidelijk inspant om het lichaam omhoog te krijgen.

‘Nog even,’ zegt de collega die de knoop losmaakt.

‘Kom helpen,’ roept Bingsten naar een paar nieuwe collega’s in het wit, die net aan komen lopen. Iemand helpt met het laten vieren van het touw en een ander helpt Bingsten bij het aanpakken van het lijk.

‘Maak hem los,’ beveelt Mertens als het lichaam laag genoeg is. ‘Ik wil dat touw voorlopig nog voor onderzoek om de paal laten.’

Bij de afzetting staat inmiddels een heel legertje journalisten. Het is een snelgroeïende soort. Doet het op elke ondergrond. Tv, ziet ze. Ze herkent Maartje Zwiers van AT5 en Hugo Stilton, die misdaadreportages schrijft voor de krant. Ze roepen haar, maar ze reageert niet. Even verderop torent zelfs een fotograaf boven de afzetting uit om het losmaken van het lichaam te fotograferen.

‘Is de tent er al?’ vraagt Mertens aan een collega in uniform. ‘Laat ze nu meteen iets neerzetten of stuur die lui anders weg.’

Ze groet de schouwarts en gaat aan de kant staan kijken hoe hij met zijn team aan de slag gaat. Het lichaam wordt voorzichtig bestudeerd. De eerste feiten worden genoteerd. Meer foto’s, meer filmbeelden. De naaktheid van de man is ineens veel schrijnender nu hij in zijn blote kont op de grond ligt. Het schaamhaar is kortgeknipt en gedeeltelijk weggeschoren. De penis ligt verschrompeld tegen zijn dij. De eerste keer dat ze een slachtoffer op een vindplaats gefotografeerd zag worden, voelde Mertens schaamte. Natuurlijk was het geen sensatiezucht en had het een duidelijk doel – maar toch.

Het gezicht van de dode is gehavend. Zijn bovenlip is gebarsen. De mond stijf dicht alsof hij woedend is en nog steeds zijn kaken grimmig op elkaar geklemd houdt. Bloeduitstortingen – of in elk geval vlekken – rond zijn neus en ogen. Het gezicht is vreemd bol, gezwollen, maar anders dan ze eerder zag. Alsof hij zijn adem inhoudt.

‘Hij is niet hier gestorven,’ zegt de schouwarts zonder op te kijken. ‘Ik kan nog niet precies zeggen hoe lang hij al dood is, maar ik denk al wel een tijdje. Ik denk ook niet dat het moordwapen die strop daar is.’

Hij zwijgt en gaat verder met zijn werk.

Achter zich hoort Maud een auto remmen, autodeuren slaan met een harde klap dicht. De schouwarts kijkt even op en net als Mertens ziet hij een kleine vrouw met kort witblond haar tussen de afzettingen door komen. Zonder iets te zeggen kijkt hij Mertens even aan en concentreert zich dan weer op de dode. Snelle, boze voetstappen komen dichterbij.

‘Dus jullie zijn alvast begonnen?’

‘Ook goedemorgen,’ antwoordt de arts monotoon.

‘Ik hoor dat hij opgeknoopt was?’ Officier van justitie Barbara Ruigbot kijkt omhoog naar het touw aan de lantaarnpaal. Mertens bestudeert haar. Met haar helblonde haar, haar niet opgemaakte lichtgrijze ogen, de pupillen als speldenknopjes, heeft ze iets weg van een buitenaards wezen. Haar smalle lippen zijn rood geverfd en ze draagt een mantelpak dat vast van een of andere designer is want het doet klassiek en toch hypermodern aan.

‘Correct,’ antwoordt Mertens.

‘Mooie show, dus.’

‘Vandaar dat we hem losgemaakt hebben.’

‘Je weet hoe ik het wil, Maud. Zorgvuldigheid...’

Ineens begint Mertens’ telefoon hard zijn vrolijke deuntje te zingen. Weer een journalist, ziet ze op het scherm. Verontschuldigd haalt ze haar schouders op en ze drukt de oproep weg.

‘Hij hing nogal prominent in beeld,’ zegt ze. ‘Zoals je ziet

heeft hij al meteen een fanclub.' Ze wijst naar de journalisten. En ik ook, denkt ze, maar ze zegt het niet.

'Evengoed had ik het graag zelf willen zien,' snauwt Ruigbot. 'Ik ben verdomme meteen van huis gegaan.'

Niemand reageert.

'Zo op het oog geen verwondingen aan het geslacht of schaamstreek, wat je misschien zou verwachten met die broek naar beneden. Wel aan het achterhoofd. De borst. Striemen in de nek. Asfyxie, lijkt het,' zegt de schouwarts. Hij trekt het onderste ooglid van de dode omlaag en knikt als hij kennelijk vindt wat hij zoekt. 'Ik ben nog wel even bezig.'

'Dank je,' zegt Maud Mertens en met een hoofdknik naar de anderen stapt ze tussen de hoge witte schermen door, weg van Ruigbot die alles met haar haviksgogen in de gaten zal houden, op naar getuigen, familie en bekenden van het slachtoffer. De levenden bestuderen om de doden te helpen en daarmee dan weer de levenden. Moord is en blijft een vreemde business. Haar business.

*

De ochtendzon schijnt door de kleine ruiten van café De Pont, precies zo dat Kyra haar ogen steeds dicht moet knijpen. Het loopt tegen halfnacht. Jarno is door de politie verhoord en naar huis gegaan om te slapen. Zelf hoopte ze nog wat op te vangen van het onderzoek. Haar video heeft ze twee keer bekeken, voorovergebogen in een hoekje van het café. Straks op de computer kan ze inzoomen, de details van de film beter bestuderen. Ze tikt met haar vingers een of ander ritme op de tafel. Ze is een paar keer opgestaan om naar buiten te kijken maar door de hoge afzettingen kon ze niets zien. Na een halfuurtje had ze ontdekt dat het toilet boven was en dat je, als je door een zaaltje naar de voorkant van het pand liep, een prima uitzicht op de plaats delict had. Stiekem had ze daar twee keer een paar minuten staan kijken, gefilmd, een paar foto's gemaakt, al was het maar om iets te doen te hebben, maar nu was ze toch echt haar geduld aan het verliezen. Misschien komen ze niet. Iedereen zit zwaar in de stress met de examens die vandaag beginnen. Opgelucht veert ze op als ze Sophie binnen ziet komen.

'Wat moeten we doen?' vraagt Kyra meteen.

'Waar is hij?' verzucht Sophie. Ze gaat zitten. 'Ik kan niets zien.'

Haar gezicht is melkwit en haar handen trillen. Blonde, mooie Sophie met de prachtige stem. Sinds ze in Noord is komen wonen, sinds die dag dat ze ineens op het Damstede verscheen, zijn ze beste vriendinnen. Alsof ze elkaar al hun hele leven kennen.

'Ze hebben hem losgemaakt,' antwoordt Kyra. 'De schouwarts is er.'

'Ik kan me niet voorstellen dat iemand hem dit aandoet.' Sophie klinkt alsof ze elk moment in huilen kan uitbarsten. 'Waarom? Wie heeft hij ooit kwaad gedaan?'

'Wat moet je in godsnaam doen om dit over jezelf af te roepen?' vraagt Kyra zich hardop af. 'Maar je weet dat hij... niet zuiver was...'

Sophie knijpt verbeten haar lippen op elkaar en haar ogen vullen zich met tranen. Net als ze ademhaalt om iets te zeggen komt Luna het café binnen.

'Oh my God,' roept het lange, dunne meisje. 'Zeg dat het niet waar is.'

Sophie schraapt haar keel en veegt snel haar ogen droog.

'Wat is er gebeurd?' vraagt Luna. Ze draait haar lange, donkere haren in een losse rol die ze naar achteren gooit.

'Jarno kwam uit de stad en belde me toen hij een lijk aan een lantaarnpaal bij de pont zag hangen. Ik wist toen nog niet dat het Marc was.'

'Maar hoe komt hij daar? Wie doet dat? Waarom in godsnaam?' Luna schuift een stoel naar achteren en ploft neer. Ze heeft een kleur van het harde fietsen en haar grijze ogen schitteren.

'Heb je Chantal gesproken?' vraagt Sophie zacht. Ze veegt een lange, blonde lok achter haar oor.

'Ze komt eraan.' Luna zwaait naar de café-eigenaar. 'Cappuccino graag.'

'Wat moeten we doen?' vraagt Kyra weer.

'Hoe bedoel je?' Luna gooit haar grote shopper op tafel en rommelt in de tas tot ze haar zoetjes gevonden heeft.

'Jezus.' Kyra verliest haar geduld. 'We moeten vertellen wat we weten. Maar wat vertellen we precies?'

'Wacht even,' zegt Luna terwijl ze het doosje Canderel met een klap op tafel zet. 'Je hebt het toch niet over die lessen, hè? Want dat gaat nergens over.'

'De politie zal vragen gaan stellen.'

'Maar toch niet aan ons?'

'Ook aan ons, natuurlijk.'

'Ik heb niets te vertellen,' zegt Luna stellig. 'Ik zou niet weten wat. Dus hou erover op.'

'Jij hebt gewoon de pest aan hem, geef het nou maar toe,' zegt Sophie ongewoon bitsig tegen Kyra. 'En je zag spoken. Ik zeg niets, tegen niemand.'

Kyra slikt een opmerking in.

'Mag ik er ook zo een?' Chantal komt het café binnenzeilen op het moment dat Luna's bestelling bij het tafeltje aankomt. 'Super!'

Een man die een camera met een enorme lens als een geweer op zijn lijf draagt komt binnen en bestelt een koffie verkeerd aan de bar.

'We moeten even overleggen over wat we precies gaan zeggen,' zegt Chantal zakelijk terwijl ze een stoel bijtrekt.

Meedogenloos. Meedogenloos.

Zijn nieuwe mantra. Het woord bevat hem. Meedogenloos. Te lang is hij die lieve jongen geweest. Zijn moeder zei het vroeger zo godvergeten vaak dat hij dacht dat het wel waar moest zijn. *Het is zo'n lieve jongen.* Lief, me reet. Toen haatte hij die kwalificatie al, maar hij deed niets met die energie. Hij schikte zich. Deed wat van hem verwacht werd. Dacht daar niet eens meer bij na. Aardig zijn – lief, sociaal, zorgzaam, om te kotsen is het – heeft alleen maar ellende gebracht en jarenlang heeft hij zich daardoor op zijn kop laten zitten. Zich minder gevoeld. *Zo'n lieve jongen.* Niet meer. Nooit meer.

Met een ruk opent hij de deuren van de container en hij blijft op de drempel staan.

Meedogenloos. Meedogenloos.

Hij is uitermate tevreden met zichzelf. Eindelijk eens. Sinds een maand of zes stroomt er een bevrijdende energie door zijn lijf. Het moment dat hij beseftte dat hij iets kon doen. Dat hij niet lijdzaam af hoefde te wachten. Op dat moment, waarin alle woede van de afgelopen veertig jaar samenbalde, op dat moment, toen de ontlading hem overviel als een vroegtijdig orgasme en hij zich hulpeloos overgaf aan die golf, toen zijn vuist de neus van die klootzak raakte en hij de bevrijdende knak hoorde, de verbaasde, verwaasde blik zag – dat moment van totale paniek, vlak voor die laatste, dodelijke klap, de zwaai tegen het hoofd, de slaap, zoals hij lang geleden geleerd had, op het moment dat hij het licht zag uitgaan en wist – voelde, besloot – dat het nooit meer zou aangaan, dat hij daarvoor zou zorgen, op het moment dat hij de controle had, precies op dat moment, was hij, bebloed en naar adem snakkend, opnieuw geboren.

Hij kijkt naar de met donkerrood bloed besmeurde stoel midden in de ruimte. Een soort tandartsstoel is het. Groot, stabiel, verstelbaar. Hij zal het nepleer schoon moeten maken, maar diep vanbinnen koestert hij de vlekken die zijn heerschappij markeren.

Hij stapt naar binnen, doet het licht aan en sluit de deur achter zich. Er komt bijna nooit iemand in de loods, en al helemaal nooit onaangekondigd, maar toch is hij voorzichtig. Beter. Beter nooit meer hoeven denken: had ik maar. Bovendien is het prettiger als de deur dicht is. Het voelt alsof hij zich in zijn hol terugtrekt, diep onder de grond, warm en veilig. Een plek voor hem alleen. Waar hij de baas is. Hij zet de emmer water naast de stoel en neemt een flinke slok uit de fles jenever die op de tafel bij de muur staat. Hij doet waar hij zin in heeft. Laat zich niet meer tegenhouden door zeikerige regeltjes van kleingeestige mensen. De drank verwarmt zijn lichaam van binnenuit. Bevrijdt zijn geest. Er ligt bloed op het zeil. Niet veel, maar genoeg. Zijn schoenzolen blijven aan de half opgedroogde bloedspatten plakken, wat een soort irritant knisperend geluid maakt.

Aan een van de geïsoleerde muren van de container hangt een bonte verzameling gereedschappen. Van het grootste deel weet hij nog niet eens wat hij er precies mee kan doen, maar dat is juist de lol. Hij is een avonturier. Hij is op ontdekkingsstocht. Hij heeft nog een lange weg te gaan maar tot nog toe is alles goed verlopen en kan hij trots zijn op zijn vooruitgang. Tevreden laat hij zijn blik op zijn nieuwe aanwinst rusten – het is een wonder wat je bij de kringloopwinkel allemaal kunt vinden. Hij heeft de messenset een aparte plek aan de muur gegeven. Ze zijn prachtig. Flinterdun, lang, recht. Streng. En dan de sierlijke handvatten met grote ogen bovenin, als zwoele vrouwen wenken ze hem. Het lijkt hem een ultiem genot de set te gebruiken en daarom bewaart hij hem. Want hij weet dat de heerlijke woede alleen nog maar toe zal nemen. Net als zijn planmatigheid, de kalme kilte die over hem komt als hij aan het werk is. Meedogenloos. Prachtig woord. Meedogenloos.

Maud Mertens belt naar huis, maar niemand neemt op. Terwijl ze met Niels Bingsten over de Nieuwendammerdijk loopt kiest ze de sneltoets van haar dochter. Het is bijna halfnacht. Ze moet de deur uit om op tijd op school te zijn.

Roos hier! Jammer, jammer, jammer... Spreek wat in als je durft.

Ze durft altijd. Laat zo vaak een bericht achter. Niet dat Roos daar ooit op reageert.

Ze belt aan bij een groot houten huis, klassiek lichtgrijs geschilderd, plantenbakken met lavendel op de smalle, schuin aflopende oprit naast het huis, waar ze aan het eind het grote atelier ziet liggen. Samen met Bingsten blijft ze geduldig op de stoep staan wachten tot ze de onwetende weduwe ongelukkig mag maken. Moet maken.

'Geen kinderen zeker,' zegt Bingsten. 'Niets om vroeg je bed voor uit te komen.'

In zijn woorden klinkt iets van medelijden door. Niels is gek op zijn kinderen, op kinderen in het algemeen trouwens, en dat is ook de reden dat hij weg is gegaan bij de zedenpolitie. Te veel ellende bij te jonge mensen.

Ze bellen nogmaals aan. Dan staat de kleine vrouw voor hen, het rossige haar sluikt en stijl om haar witte, verkreukelde gezicht. Ze draagt een Japanse kimono van donkere, roze zijde, waarop dunne takken met witte bloesem zijn afgebeeld.

'Ja?' vraagt ze verward.

'Myrthe Gaullier?'

De rechercheurs laten hun identiteitsbewijs zien en vragen of ze even binnen mogen komen. Myrthe Gaullier begint al te huilen voordat ze in de woonkamer zijn. Voordat Maud Mertens ook maar iets gezegd heeft.

'Het is Marc,' zegt ze terwijl de tranen over haar wangen stromen. 'Er is iets met Marc, toch? O god, er is iets met Marc.'

In de woonkamer met hoog plafond en grijs geschilderde houten vloer gaan ze op een bontgekleurde bank zitten. Mertens zakt met haar rug diep in de verzameling kussens die keurig in het gelid tegen de rugleuning staan. Myrthe Gaullier gaat op de hoek van de bank zitten. Kaarsrecht. De ogen groot.

'Ik vrees dat ik een slecht bericht voor u heb,' zegt Mertens terwijl ze zich uit de kluwen kussens overeind duwt. 'Vanochtend vroeg is bij het IJ in Amsterdam-Noord het lichaam van een man gevonden. Iemand heeft de man herkend als uw echtgenoot. We hebben ook een portefeuille gevonden met onder andere het rijbewijs van uw man.'

Ze laat een stilte vallen om het nieuws door te laten dringen. Myrthe Gaullier blijft onbeweeglijk zitten. Haar blik is onveranderd.

'We kunnen er op dit moment natuurlijk niet honderd procent zeker van zijn dat het om hem gaat. We willen u vragen het slachtoffer te identificeren.'

Weer een stilte. Mertens twijfelt of ze haar boodschap moet herhalen en dan klinkt ineens het gejuigel van haar ellendige mobiel. Shit. Onbekend nummer. Weg met dat ding.

Ineens begint Myrthe Gaullier in paniek te raken. Ze slaat haar handen voor haar oren, als een klein kind dat zich ver-

stopt voor de werkelijkheid. Ze reageert niet op de troostende woorden die Mertens spreekt of op de vragen die Niels Bingsten stelt. Bingsten kijkt Mertens aan, de wenkbrauwen hoog opgetrokken.

‘Nee, nee, nee...’ piept de verse weduwe op een inademing. Ze wendt hijgend haar radeloze blik naar Mertens. Heel even voelt Maud Mertens het verdriet van de vrouw als een mes door haar hart snijden en meteen blokkeert ze het gevoel. Ze grijpt in haar jaszak, haalt kalm een boterhamzakje tevoorschijn en houdt het de vrouw voor. Als ze niet reageert zegt ze: ‘Hierin ademen.’ Mertens helpt haar overeind en houdt het zakje voor haar mond. ‘Kom. Goed zo.’

Myrthe Gaullier ademt in en uit, de zak tegen haar lippen duwend. Het duurt een paar minuten en dan lijkt ze te kalmeren. Haar gezicht krijgt iets meer kleur. Niels Bingsten schuift onrustig heen en weer op zijn stoel. Mertens knikt en hij loopt weg om contact op te nemen met het bureau.

‘Ik begrijp hoe afschuwelijk dit moet zijn,’ probeert Mertens na een minuut of wat. ‘Maar in het belang van het onderzoek hebben we snel antwoorden nodig.’

Bingsten komt de kamer weer in lopen en steekt onopvallend zijn duim op. ‘Geregeld,’ zegt hij zacht.

Myrthe Gaullier gaat overeind zitten. Op het moment dat ze iets probeert te zeggen, begint ze ontroostbaar te huilen, met grote uithalen. Niels Bingsten haalt water. Mertens vraagt of ze thee zal zetten, of koffie. Heb ik helemaal niets aan voorlopig, denkt Mertens geërgerd. Hoe lang gaat het in vredesnaam duren voordat die vrouw wat zinnigs kan zeggen? Mertens vraagt een paar maal aan Myrthe Gaullier of er iemand is die ze voor haar kan bellen en ze vraagt Bingsten om nogmaals het bureau te contacten met de vraag of er ook meteen een familiechercheur aangesteld kan worden. Uiteindelijk schuift Myrthe Gaullier over de bank naar een bijzettafel, haalt een adresboekje uit een laatje en wijst naar de naam van iemand die daar als ‘Tante Elsa’ in staat.

*

Als Kyra thuiskomt is het huis stil. Natuurlijk. Haar moeder is weer aan het werk, nadat ze een paar jaar van de ene cursus naar de andere therapie is gerend. Haar vader is sowieso altijd weg. Hij is de meest toegewijde huisarts die ze kent en precies dat heeft ervoor gezorgd dat ze nooit geneeskunde zal gaan studeren. Het afgelopen jaar is hij volledig in beslag genomen door het Universal Health Center, zijn geesteskind dat binnenkort vorm moet krijgen. Jarno ligt vast te pitten. Studeren doe je blijikbaar vooral in bed.

Ze loopt de woonkamer in en ziet bij de foto van Sarina een kaarsje branden. Haar zus lacht haar vanaf het dressoir vrolijk toe. Het blonde haar steil langs haar gezicht, de mond een beetje scheef.

‘Hey,’ zegt Kyra. ‘Je raadt nooit.’

Ze blijft staan. Haar moeder heeft een foto gekozen van voor de tijd dat Sarina zo mager was. Zo herinnert ze zich haar ook. Lachend. Sprankelend. Haar vermissing is nu vier jaar geleden en het kaarsje brandt nog elke dag.

Ze knipoogt naar de foto en loopt de trap op naar de eerste

verdieping, die sinds het verdwijnen van haar oudere zus in feite haar domein is. Haar ouders slapen in een kleine kamer op dijk-niveau en Jarno heeft zijn eigen verdieping in het souterrain. Hij deelt alleen de badkamer met hun ouders.

Kyra schopt haar schoenen uit en laat ze op de kleine overloop staan, waar ze haar jas ophangt en haar tas en sleutels op het tafeltje gooit. Ze loopt naar haar kamer en ploft neer op haar bureaustoel. Even legt ze haar hoofd in haar handen, wrijft hard over haar wangen, en dan gaat ze rechtop zitten om de Mac aan te doen, die haar ouders haar vorig jaar als verjaardagscadeau gegeven hebben. Een afkoopsom, weet ze. Sinds Sarina is alles verstikkend, de afwezigheid, dan weer ineens de overdreven bezorgdheid, zelfs de cadeaus die ze krijgt.

Met een verbeterheid die ze van zichzelf kent gaat ze aan de slag. Over deze moord weet ze veel meer dan over een willekeurige moord waarover ze in de krant leest. Ze wil het raadsel oplossen en het liefst voordat Mertens dat doet. Geen tijd om nu de film nog een keer te bekijken. Beter eerst de basics op orde hebben.

Ze zoekt een foto uit van Marc Gaullier – een die ze zelf gemaakt heeft op de schoolreis naar Boedapest van vorig jaar, een waarop je goed kunt zien hoe knap hij is, maar die zijn uiterlijk toch ook niet overdreven recht doet – en print die uit. Vervolgens start ze Google, typt Marcs naam in en staart naar de koppen die de nieuwssites brengen.

GRUWELDOOD IN DE MIST

MARC GAULLIER VERHANGT ZICH AAN HET IJ

KUNSTENAAR VERMOORD EN NAAKT AAN GALG

Koppen die als marktkooplui hun waren aanprijzen. Ellende in de aanbieding. Maak me los! Boos klikt ze op ‘Afbeeldingen’. De bovenste rijen foto’s zijn allemaal van zijn bungelende lijk. Als ze deze zoekterm een paar uur eerder had ingetypt had ze heel andere plaatjes gezien. Beeldende kunst. Marcs herkenbare schilderijen. Het is verbazingwekkend hoeveel sites nu al berichten over de moord. Ze kiest een hoge resolutie foto van het bungelende lijk en print de afbeelding uit. Ze gaat verder met een fotootje van Galerie Gaullier, een plaatje van het Damstede, van de Rietveld Academie en de letters AKR, het logo van de Amsterdamse Kunstraad, organisaties waar hij kennelijk actief voor was. Ze twijfelt even. Wat nog meer? Uiteindelijk print ze een euroteken uit en een groot rood hart. Daarnaast nog een foto van de kade bij de pont. Dan heeft ze wel zo’n beetje alles. Voorlopig.

Ze laat haar blik door de kamer gaan. Haar slaapkamer is feitelijk haar woonkamer geworden. De slaapbank heeft ze al jaren niet meer uitgekapt. Na Sarina’s verdwijning is ze in het bed van haar zus gaan slapen. Ze kan zich niet meer precies herinneren op welke datum ze dat is gaan doen. Wel weet ze nog waarom. Het gevoel van eenzaamheid en verlatenheid heeft haar nog weleens in zijn greep. De vaste overtuiging dat haar oudste zus verdwenen was en niet meer terug zou komen overviel haar op een avond toen haar ouders aan de keukentafel het zoveelste actieplan opstelden. Ze zat te luisteren naar de woorden die ze al zo vaak had gehoord. *Als we nu eens een hogere beloning uitloven? Wat als we een poster maken van Sarina met verschillende foto’s: hoe ze eruit zou zien met kort haar, met donker haar in plaats van blond, met een bril?*

De blinde volharding van haar ouders om hun oudste kind te vinden maakte haar ineens intens verdrietig in plaats van strijdbaar. Het zou ze niet lukken.

Sarina was weg. Bleef weg. Ze wist het zeker, maar durfde niets te zeggen. Die avond poetste ze haar tanden en liep zonder er lang over na te denken naar Sarina’s kamer en ging daar in bed liggen.

Ze kijkt om zich heen, naar de print van de Himalaya die boven haar bank hangt, naar de grote, industrieel aandoende kast op wielen – er staat er precies zo een op Sarina’s kamer – en hoe het zonlicht op de fotolijstjes in die kast schijnt. Plaatjes van het gezin toen het nog compleet was. En van later. Haar ouders, broer en zichzelf in Oostenrijk afgelopen kerst. Een groepsfoto van de vakantie met vriendinnen van vorig jaar.

Ze kiest de muur waar haar bureau tegenaan staat, verplaatst de vloerlamp naar de andere kant van de kamer, pakt de schilderstape en begint te plakken. De foto van de lachende Marc Gaullier in het midden, de andere plaatjes eromheen, lege A4’tjes eronder. Dan pakt ze een stift en begint te schrijven. Bij het euroteken schrijft ze: *Erfenis? Zakelijke belangen?* Bij het hartje schrijft ze: *Overspel*. En na enig nadenken: *Jonge meiden*. Het vel dat onder de galerie hangt blijft leeg, net als dat onder de Rietveld Academie en de Kunstraad. Bij het Damstede schrijft ze: *Rivaliteit?*

Ze kijkt peinzend naar de foto van de pont en maakt op het vel papier een aantal aantekeningen. Hoe ver is Mertens met haar onderzoek, vraagt ze zich af. De recherche heeft natuurlijk veel meer manuren en bronnen. Zij moet het doen met haar pc en haar hoofd. En die stapel boeken die ze inmiddels heeft verzameld. Hoe heeft de moordenaar zijn kunststukje voor elkaar gekregen? En wat waren de drijfveren om het precies zo, precies daar te doen?

Ze bedenkt iets, pakt nog een vel papier, tekent een kruis en plakt het naast de foto van het lijk aan de galg. *Blote kont*, schrijft ze. *Gezicht naar het water. Wond achterhoofd. Borst*. En na een paar lege regels: *Vermedering? Doodsoorzaak?*

Ten slotte pakt ze onder uit de la van haar bureau een vel papier waarop een aantal namen geschreven zijn. Ze kijkt peinzend naar het vel papier en plakt het op de muur. Nu het klaar is stapt ze naar achteren. Jezus, wat veel vragen, wat veel mogelijkheden.

*

‘Mevrouw Gaullier,’ begint Maud Mertens als de weduwe even later enigszins gekalmeerd is. Er is na het telefoontje van Bingsten onwaarschijnlijk snel iemand van Slachtofferhulp gearriveerd en de jongste broer van Marc Gaullier – de oudste heeft telefonisch beloofd die middag naar het NFI te gaan om de dode te identificeren – is net binnengekomen.

‘Zegt u toch Myrthe.’ De vrouw van Marc Gaullier ziet in- en inwit. Haar ogen en neus zijn rood van het huilen.

‘Ik begrijp dat u erg ontdaan bent door het nieuws dat wij u hebben gebracht,’ zegt Mertens.

‘Ontdaan,’ herhaalt Myrthe Gaullier en het lijkt alsof ze het woord op haar tong legt en proeft. ‘Ontdaan, ja.’ Ze snikt en veegt haar neus met een witte zakdoek af.

Haar zwager legt zijn hand op haar schouder. ‘Myrthe is erg kwetsbaar,’ zegt hij. ‘Ik denk dat het goed is dat ze even rust neemt. Kunnen we dit later afhandelen?’

‘Ik heb een aantal vragen die niet kunnen wachten,’ zegt Mertens terwijl ze de vrouw aankijkt. De tranen lopen langs Myrthe Gaulliers wangen naar beneden. Ze knikt.

‘Wanneer heeft u uw man voor het laatst gezien? Heeft u bijvoorbeeld gemerkt dat hij vannacht weg was?’

‘Ja. Nee,’ zegt Myrthe Gaullier met verstikte stem. ‘Hij was al weg. Hij ging naar Brussel. Overleggen over een bedrijf dat hij aan het opzetten was. Iets met het printen van reproducties van wereldberoemde kunstwerken. Iets groots. Hij was er erg enthousiast over.’ Haar stem verdwijnt.

‘Wanneer is hij weggegaan?’

Myrthe Gaullier slikt. ‘Zaterdagochtend vroeg. Met de trein. Hij had een paar afspraken. Hij zou vanavond terugkomen.’

Ze zwijgt even en zegt dan met zachte stem: ‘De examens zijn deze week, weet u. Hij wilde een aantal leerlingen nog helpen met de laatste voorbereidingen.’

Mertens knikt. ‘Dus hij had een zakelijke afspraak in Brussel? Met wie?’

‘Ik kan u op dat punt wel verder helpen,’ zegt de broer van Gaullier. ‘Marc heeft me een vraag gesteld over het contract dat hem was toegestuurd. Ik ben jurist.’

‘U heeft de namen?’

‘Die kan ik denk ik wel vinden.’

‘Heeft u later nog contact met hem gehad?’ vraagt Mertens, terwijl ze zich weer tot Myrthe Gaullier wendt. ‘Gebeld? Gemaild?’

‘Nee,’ snikt Myrthe. ‘Niks, helemaal niet... Een kus op mijn hoofd toen ik nog half sliep, dat was het laatste.’

Ze huilt weer vol overgave.

‘Heeft u enig idee wat er gebeurd kan zijn?’ probeert Mertens. ‘Wie hierachter zit?’

Myrthe Gaullier schudt haar hoofd. ‘Nee...’ fluistert ze.

‘Geen conflict? Over geld? Schulden?’

‘Echt niet... Het spijt me... Het is...’ Ze trilt over haar hele lijf en even denkt Mertens dat de vrouw gaat flauwvallen. ‘Hij is voor altijd weg.’

De broer van Marc Gaullier kijkt Mertens, die in haar jaszak voelt of ze het plastic zakje – eerste hulp bij hyperventilatie – nog heeft, met geïrriteerde blik aan.

‘Ik denk dat het zo wel even genoeg is,’ zegt hij terwijl hij opstaat.

Maud Mertens blijft zitten en legt kort haar hand op de schouder van Myrthe Gaullier.

‘Sterkte,’ zegt ze.

‘Wij spreken elkaar later nog,’ zegt Mertens tegen Gaulliers broer. Ze kijkt op haar horloge, de oude Breitling van haar vader. ‘Vanmiddag, op het bureau, afgesproken?’

Hij schudt zijn hoofd. ‘Dat lukt niet. Misschien als Elsa op tijd hier is. Ik kan Myrthe niet alleen laten. Ik moet de gegevens ook opvragen op kantoor.’

Maud Mertens staat op en knikt naar de weduwe.

‘Nog één ding,’ zegt ze. ‘Droeg uw man een riem?’

De vrouw kijkt haar verbaasd aan. ‘Een riem?’

‘Een broekriem.’

Het is even stil. Myrthe Gaullier heeft overduidelijk geen idee. ‘Ik weet het niet,’ fluistert ze. ‘Ik weet het echt niet. Hij heeft wel riemen, maar... Ik heb er niet op gelet.’

Mertens en Bingsten lopen gehaast over de Nieuwendammerdijk naar de auto, die verderop geparkeerd staat, allebei in gedachten. Mertens vraagt zich af waarom ze in vredesnaam een nieuw paar schoenen heeft aangetrokken. Ze voelt haar hielen branden en de kleine teen van haar linkervoet zit in de verdrukking.

Een bekend kunstenaar vermoord en opgehangen aan de kade van het IJ. Geen gewone moord, maar een openbare terechtstelling, verdomme. Dat betekent gestalkt worden door de pers. Opletten wat je zegt, zelfs als je slaapt. Items op de landelijke journaals, specials door de lokale zenders. Allemaal ellende die haar en haar team het werken moeilijk maakt.

‘De nieuwssites staan er vol mee,’ zegt Bingsten buiten adem terwijl hij zijn mobiel checkt. ‘NOS, NU, Telegraaf, AT5, Parool, AD, noem maar op.’ Hij begint wat koppen voor te lezen en de moed zakt Mertens bijna in de schoenen. Hoe moet ze dit in vredesnaam in goede banen leiden?

Haar gepeins wordt onderbroken door een binnenkomende oproep. God, nou begint het pas echt, de media. Het is als een tropische regenbui, altijd weer, en dit keer zal het nog erger zijn. Een druppel, dan twee, drie, en vervolgens kiepen de stortbakken om en word je compleet overspoeld. Ze neemt op. Het is de schouwarts.

‘Ik heb alvast iets voor je,’ zegt hij toonloos. ‘Ik dacht het net al te zien, maar ik wilde het zeker weten. Luister goed, Mertens... de mond van het slachtoffer is met lijm dichtgeplakt. Van hoek tot hoek.’

‘Shit, wacht.’ Ze stoot Bingsten aan, die zijn telefoon laat voor wat die is. ‘Ik zet je op de luidspreker. Zeg dat nog eens?’

‘Ik zei dat de mond van het slachtoffer hermetisch is dichtgeplakt. Met iets van superlijm.’

Mertens staart Bingsten aan en hij trekt zijn wenkbrauwen op. ‘De lippen zijn kunstig op elkaar gelijmd,’ vervolgt de schouwarts, ‘je ziet er haast niks van. Bovendien is de mondholte niet leeg. Er staat een zekere spanning op de wangen. Je weet hoe die Ruigbot is, dus ik heb niet geprobeerd de lippen ter plekke te openen. Ik ben benieuwd naar wat het NFI morgen vindt.’

Kildermorie, Schotse Hooglanden

Het meisje haalde haar teen open aan een scherpe steen en jammerde zachtjes. Verdwaasd liep ze over het veld. Zonder na te denken. Zonder doel, maar snel. Ze had voor altijd haast gekregen.

Donkere haren hingen in lange, verwarde strengen rond haar gezicht. Haar huid was grauw en gevlekt. Ze was mager en droeg een veel te grote werkbroek van een hard soort stof die ze met touw rond haar middel had geknoopt. Een smerig, grijs T-shirt hing rond haar knokige schouders.

Ze liep door en negeerde haar pijnlijke voet. Het doet me niks, dacht ze. Mag me niks doen, ik moet verder, verder, zo ver mogelijk. Haar ogen stonden wijd open, de schouders waren gekromd en ze leek met elke stap naar voren te vallen en zich telkens met de korte passen op te vangen, vlug, vlug, – alsof ze achternagezeten werd, maar tussen de bemoste rotsblokken en de lage struiken heerste alleen de wind.

Verder liep ze, en verder, half rennend, half struikelend, net zo lang tot ze van honger zo misselijk was dat ze echt niet verder kon. Ze pauzeerde bij een grillige rotswand. Toen ze er zeker van was dat niemand haar volgde, dat hij er niet was, liet ze zich op de grond zakken. Met haar rug tegen de koude stenen frommelde ze met trillende handen een zakje met twee hompen brood uit haar broek en ze begon meteen te eten. Oud, hard brood. Het rook muf, maar dat deerde haar niet. Kleine hapjes nam ze. Ze kauwde goed, niet omdat dat verstandig was, maar omdat de heerlijke bezigheid zo langer duurde.

Toen ze een van de boterhammen ophad, liet ze haar hoofd tegen de rots rusten en zo bleef ze zitten. Ze was alleen, dat was goed. Veilig. Vreemd genoeg verdween de noodzaak om te rennen altijd zodra ze stilzat, dan was een uur voor haar als vijf minuten. Dan sloot ze de wereld buiten en telde tijd niet meer.

Een steek van angst maakte dat ze opsprong toen ze voelde dat er iets langs haar gezicht aaide. Niks. Niks te zien. Hoorde ze iets? Ze concentreerde zich. Daar, een wegschietend steentje, een brekende tak. Echt. Ach nee. Er was niemand, er kon niemand zijn. Ze had zich dit soort geluiden al zo vaak ingebeeld, had ze al zo vaak in haar hoofd gehoord dat ze niet meer wist wat illusie was en wat niet. Ze bleef roerloos staan, alert, al haar zintuigen op scherp. Ze wist zeker dat ze de aanwezigheid van een ander mens voelde.

Waarom had ze niet beter opgelet? Straf, dat was het. Straf omdat ze had zitten slapen, niet alert was geweest. Ze wachtte. Net op het moment dat ze iets ontspande, haar ademhaling weer langzaam tot in haar borst zakte en niet al in haar keel bleef steken, hoorde ze stemmen.

Panisch keek ze om zich heen, op jacht naar een schuilplaats. De rots. Tussen het immense stenen gevaarte en de donkere aarde bevond zich een smalle spleet. Ze twijfelde geen seconde, maakte de dikke knoop rond haar middel los en liet de als karton aanvoelende stof zakken. Ze griste het zakje brood mee en liet zich op haar buik vallen. Behoedzaam, maar zo snel mogelijk, begon ze in de smalle ruimte onder de rots te schuiven, de broek een stuk met zich meertrekkend, alsof ze er toch spijt van had dat ze zich van het onhandige kledingstuk had ontdaan.

De stemmen – een combinatie van brommende en schelle tonen – kwamen angstaanjagend snel dichterbij. Zijwaarts schoof ze, snel, sneller, zo ver mogelijk, maar ze paste slechts met moeite in de smalle ruimte. Een meter schoof ze naar binnen, misschien twee, tot haar heupen klem zaten en ze haar hoofd schuin moest houden omdat haar kin te pijnlijk over de grond schraapte. Ze mopperde zacht – woordloze, boze klanken waren het – en tuurde naar de smalle reep licht voor zich. Daar lag, naast de broek, het zakje met brood. Hoe kon ze nou zo dom zijn? Voedsel was het aller-, allerbelangrijkste. De misselijkmakende, alles verterende honger had haar al zo lang in zijn macht dat ze niet wist wat erger was: niets te eten hebben of de ijsingwekkende greep van een ander mens.

‘Superlijm dus,’ zegt Bingsten. Ze proberen hun auto voor de deur van het Damstede te parkeren. Het gebouw ligt pal naast het politiebureau en alle parkeerplaatsen zijn altijd bezet.

‘Hm-hm...’

‘Vreemd.’

‘Nog nooit eerder van gehoord inderdaad.’

‘Ik bedoel dat het oplost in water.’

Mertens kijkt hem verbaasd aan. ‘Maar die mond zat potdicht,’ zegt ze terwijl ze de auto in een veel te kleine plek manoeuvreert.

‘Nu wel, maar niet lang.’ Bingsten haalt zijn schouders op.

‘Hoe snel lost die lijm dan op?’ vraagt Mertens.

‘Ligt eraan hoeveel er is gebruikt. Een dun laagje is voldoende om die lippen aan elkaar te plakken. Maar een dun laagje lost natuurlijk sneller op dan een dikke laag.’

‘Ik dacht altijd dat superlijm voor eeuwig was.’

‘Iedere klusser weet dat het uiteindelijk in water oplost. Nooit in je badkamer gebruiken.’

‘Dus onze moordenaar heeft twee linkerhanden.’

‘Of hij heeft er een bedoeling mee.’

Mertens loopt langs het lage stenen muurtje dat om het schoolplein staat. Ze rilt. Het is koud en ze heeft die nacht slecht geslapen. Instinctief verdringt ze de consequentie van wat Bingsten zegt. Hij heeft gelijk. Natuurlijk. Ze weet het al de hele ochtend, maar de wetenschap dat hier een uitgekookte moordenaar met een boodschap aan het werk is, ligt als een loden deken over haar. Ze vraagt zich met een knoop in haar maag af of hij met deze daad zijn hele verhaal verteld heeft of dat dit alleen nog maar de proloog was.

‘Ik zit met dat buurtonderzoek bij de pd in mijn maag,’ zegt Bingsten en Mertens weet dat hij doelt op het feit dat in de directe omgeving van de pont geen mensen wonen. Er is alleen het café, iets verder weg partycentrum Het Tolhuis met daarnaast een parkeerplaats. Daarvoor staat nog een koffiekraampje, maar dat was op het moment van de vondst nog gesloten.

Mertens haalt haar schouders op. ‘Ik heb Thomas en Susan langs die paar huizen aan de Ranonkelkade gestuurd, maar ik verwacht niet dat iemand iets heeft gezien of gehoord. Het was nog nacht tenslotte.’

Voor de deur van het Damstede blijft Bingsten even staan. ‘En de appartementen aan de IJpromenade?’

‘Dat wil ik vanmiddag even in het team bespreken. Ik weet niet of ik budget krijg om daar buurtonderzoek te doen.’

Er valt een ongemakkelijke stilte. Natuurlijk wil ze navraag doen. Maar zo makkelijk is dat tegenwoordig niet meer. Ze weet hoe Bingsten daarover denkt.

‘We kunnen ook zelf even op pad gaan,’ zegt hij.

‘Dat is geen kwestie van “even”, daar ben je dagen mee bezig, Niels.’

Hij zegt niets en ze kijken elkaar nadenkend aan. Het is bijna onmogelijk dat iemand iets gezien heeft, vooral omdat tussen de appartementenblokken en de aanlegplaats van het veer het gebouw van het EYE-filmmuseum ligt, dat de pont aan het oog onttrekt.

‘Nog nieuws, Maud?’ Blijkbaar heeft een van de journalisten in de buurt van het bureau staan wachten tot de recherche zou opduiken. Het is Joris Verstraten, die vent die haar vanochtend vroeg al belde, een jonge kerel die zijn stukjes meestal aan het AD verkoopt, ze herkent hem nu pas.

‘Iemand moet wel een enorme wrok hebben gehad,’ zegt hij.

‘Zou kunnen.’ Maud weet hoe ze werken. Een onschuldig praatje wordt al snel een boude uitspraak. ‘Ik heb nog steeds niets te vertellen,’ zegt ze en ze maakt met een gebaar aan Bingsten duidelijk dat ze beter naar binnen kunnen gaan.

‘Dag,’ zegt Mertens.

‘Ik spreek je,’ antwoordt de journalist chagrijnig, maar toch hoopvol, en hij slentert terug naar zijn post.

In de hal van de school blijven Mertens en Bingsten staan.

‘Niet zo gek bedacht, het lijkt bij de pont achterlaten,’ zegt Mertens. ‘Een brutaal openbare plek, altijd druk, maar in feite toch totaal uit het zicht. Het enige wat je hoeft te doen is je moment afwachten. Als er niemand in de buurt is heb je helemaal vrij spel.’

Bingsten knikt.

‘Gewaagd, wel,’ vervolgt Mertens haar overpeinzing. Onverschrokkenheid, is dat wat een moordenaar kenmerkt? Of is het lafheid?

Onderweg naar het hokje van de conciërge piept haar telefoon en ze kijkt van wie ze een bericht heeft ontvangen.

‘Barbara Ruigbot,’ zegt ze tegen Bingsten. ‘Niet met de pers praten. Bevel.’ Bingsten lacht. ‘Wat origineel,’ zegt hij.

Mertens haalt haar schouders op.

‘Vertel de pers van die lijm.’ Bingsten gniffelt. ‘Leest Ruigbot het in de krant en komt ze met een deegroller je hoofd inslaan.’

‘Goedemorgen.’ Bingsten spreekt de conciërge aan. ‘Wij komen voor Willem de Jong.’

Mertens zucht. Nu eerst de collega’s van Gaullier. Ze moet ook nog een team instrueren om bureaus van de Gaulliers te ondervragen. Misschien heeft iemand iets gezien, gehoord. Zoveel te doen. Te veel, in te weinig tijd, zoals altijd. Ze kijkt op haar horloge.

‘Heb jij de nummers van Jarno en Kyra Slagter genoteerd?’ vraagt ze aan Bingsten.

‘Zeker. Ik zet ze aan je deur.’ Hij pakt zijn mobiel uit zijn jas. ‘Morgen,’ zegt hij. ‘NFI. Tien uur. Zijn we de eersten. Krijg het bericht net binnen.’

*

Kyra slaat de laatste slok sojamelk achterover, spoelt haar glas af en zet het omgekeerd op het aanrecht. Ze kijkt op de klok. Eén uur. Tijd om te gaan. Het eerste examen. Nederlands. Ze ziet zichzelf in de keukenramen, een beetje vervormd door het oude glas dat details behandelt alsof het een lachspiegel is. Kyra Slagter. Het zusje. De resterende dochter.

Haar hoofd tolt van Marc Gaullier, de reacties van Sophie, Luna en Chantal. Alle scenario’s die zich in haar hoofd afspelen. Dwars door elkaar. Een lijk op een drukke plek achterlaten, aan een lantaarnpaal, met ontbloot onderlijf, dat is een statement. Ze kent uit haar hoofd geen andere moordenaar die zo te werk is

gegaan. Jeffrey Dahmer verstopte een groot deel van zijn slachtoffers in vaten met zuur in zijn appartement. Albert Fish sneed de jongetjes die hij ontvoerde in stukken en maakte er stoofpot van. Joachim Kroll probeerde delen van zijn slachtoffers weg te spoelen door het afvalputje van de gootsteen.

Hier mag ze allemaal helemaal niet aan denken. Nu niet. Ze moet zich concentreren. Examen. Van halftwee tot halfvijf. Jezus, drie uurtjes een samenvatting maken, dat moet toch lukken?

*

Mertens en Bingsten wachten in de hal op de conrector. Er ligt afgesleten, matblauw zeil op de vloer. Het ruikt er naar natte jassen en honderden puberlijven. In de hal staan rijen en rijen knalrode kluisjes. Een magazijn vol oude schriften, half opgegeten potloden, leeggelopen pennen, pakjes kauwgom, vergeten schoolboeken en losse blaadjes. Dat hadden wij vroeger niet, denkt Maud Mertens. Toen kon je je tas met oude zoi nog gewoon aan de kapstok laten hangen.

‘Vier jaar geleden ben ik hier ook geweest,’ zegt Bingsten. ‘Om navraag te doen naar Sarina Slagter, dat vermiste meisje, zus van Kyra.’

‘Toen deed ik die Europese stage bij Synthetische Drugs, weet je nog?’

‘Ach, ja. Vroeg me al af waarom je daar niet bij was.’

Er komt een jonge vent op hen af lopen. Blond, kort, licht krullend haar. Energieke pas en een vrolijke uitstraling. Hij groet een leerling die voorbijschiet.

‘Willem de Jong,’ zegt hij ernstig als hij ze de hand schudt. ‘Bedankt voor jullie belletje van vanochtend vroeg. Lopen jullie mee?’

Ze nemen plaats in het kantoor van de afwezige rector, aan een ronde tafel. Het meubilair stamt uit de jaren zeventig van de vorige eeuw. Aan de wand hangt een bleke luchtfoto van de school. In de hoek probeert een troosteloze plant de kamer nog wat leven te geven.

‘Koffie?’ vraagt Willem de Jong. ‘Thee?’

Hij trekt twee thermoskannen naar zich toe.

‘Koffie,’ zegt Niels Bingsten op het moment dat Maud Mertens ‘Thee’ zegt.

Ze praten over het slachtoffer, die kennelijk een zeer geliefde docent was. Echt een aanwinst voor de school. Werkte een jaar of vijf op het Damstede, parttime, want hij was voornamelijk kunstenaar natuurlijk. Daarnaast adviseur bij de Gerrit Rietveld Academie, actief in de Kunstraad. Organiseerde een paar keer per jaar drukbezochte tentoonstellingen.

‘Ook van mijn leerlingen,’ zegt Willem de Jong trots. ‘Hij heeft Juliëtte Jansen begeleid, echt een groot talent. Heeft ook een expositie voor haar georganiseerd. Een heel bijzonder meisje.’

‘Hoe waren de onderlinge verhoudingen?’ vraagt Mertens. ‘Zette het de zaken niet op scherp, zo’n succesvolle kunstenaar tussen de gewone docenten?’

‘Tja...’ zegt Willem de Jong terwijl hij in zijn koffiemok kijkt. Heel even ziet Mertens zijn mondhoek trekken. Door het openstaande raam dringen juichkreten de kamer binnen. Op het schoolplein wordt gevoetbald. ‘Dat had goed gekund. Het was

niet alleen een begaafd kunstenaar en een bevlogen coach, hij was ook een aardig mens en een hele mooie man. Alle redenen om jaloezie op te wekken, denk je dan. Maar daar heb ik nooit iets van gemerkt. Helemaal niks.’

Hij lacht te vriendelijk, denkt Mertens. Te glad.

‘Toch heeft hij iemand verschrikkelijk kwaad gemaakt,’ stelt Niels Bingsten.

‘Kan,’ antwoordt Willem de Jong nadenkend. ‘Of hij was op het verkeerde tijdstip op de verkeerde plek.’

‘Toeval,’ zegt Mertens. ‘Op dit moment houden we alle mogelijkheden open, inderdaad. Heeft u iets gemerkt aan de heer Gaullier? Was zijn gedrag anders? Stond hij onder druk? Is u iets opgevallen wat ongewoon was?’

‘Wij hebben niet echt dagelijks contact hoor.’ Daar is die zelvende lach weer. Die man had geestelijke moeten worden. ‘Op de lerarenvergadering laatst was hij heel normaal. Ontspannen zelfs.’

‘Geen spanningen thuis?’

‘Niet dat ik weet.’

Mertens knikt. ‘Dan de mensen die wij gaan spreken,’ zegt ze. ‘Waarover vanochtend ook gebeld is?’

‘Natuurlijk. De gesprekken kunnen hier plaatsvinden, in deze kamer,’ zegt Willem de Jong terwijl hij een overzicht overhandigt. Er is een kwartier per persoon gepland, ziet Mertens. Vijf docenten en drie leerlingen.

‘De ouders moeten toestemming geven voor die gesprekken. Of erbij aanwezig zijn,’ zegt De Jong. ‘We werken aan nog meer toestemmingen.’

‘Ik wil graag een lijst met de namen en gegevens van alle docenten,’ zegt Mertens. ‘En alle leerlingen met het vak kunst in hun pakket.’

Ze kijkt op haar horloge. De eerste achtenveertig uur na een moord zijn altijd te kort. Te veel mensen spreken in te weinig tijd. Massa’s sporen en nog geen enkele aanwijzing over wat van belang is en wat niet.

Willem de Jong staat op. ‘Ik zorg dat het in orde komt.’ Hij wijst naar de thermoskannen met lauwwarm vocht. ‘Als u nog iets wilt drinken, neem gerust.’

‘Zo,’ zegt Bingsten als de man de kamer uit is. ‘Die vertrouw ik voor geen meter.’

*

In de gang van het Damstede wordt nagepraat over het eerste examen. Kyra slentert met Sophie, Luna en Chantal door de gang. Iedereen lijkt ineens uitgeput en verslagen. Niet dat het zo verschrikkelijk moeilijk was – al wordt er volop geklaagd – maar de dood van een van de docenten lijkt er ineens in te hakken. Als Kyra terugkomt van de wc zijn al haar leeftijdsgenoten weg. Sophie heeft een bericht geappt: *Ben naar huis, leren.*

Oké, antwoordt ze. *FF afspreken?* Geen antwoord. Zelf moet ze ook gaan. Morgenochtend tekenen, kan ze eigenlijk geen fluit aan voorbereiden, en ’s middags scheikunde. Een vak dat je moet vatten, valt ook al niet veel voor te leren, maar toch wil ze de samenvattingen nog een keer goed doornemen.

Ze pakt haar spijkerjack uit haar kluisje en vist haar sleutels uit haar tas. Examens. Boeken inleveren. Diploma-uitreiking.

Klaar. Zeven jaar Damstede liggen dan achter haar.

Ze trekt haar jas aan en neemt de trap naar de eerste verdieping. Ze loopt behoedzaam door de lange gang, langs de gesloten deuren van de volle lokalen, en slaat aan het einde links af. De deur van het tekenlokaal staat op een kier. Voorzichtig duwt ze die iets verder open. Niemand. Ze loopt naar binnen. Op de een of andere manier voelt dat als een overtreding. Ze hoort hier niet. Niemand hoort hier. Dit was vooral het domein van Marc Gaullier.

Midden in het lokaal blijft ze staan. Buiten hoort ze schreeuwende leerlingen, maar hierbinnen is het stil. Het lokaal ruikt naar verf en lijm.

Marc Gaullier dood. Onwerkelijk. Hij zou elk moment tussen de tafels kunnen opduiken. Met zijn zachte tred. Zijn beheerste manier van bewegen. Zijn lage stem die zo precies wist te zeggen wat je wilde horen. Manipulator.

Aan de wand hangen tekeningen. Schetsen. Voorbeelden. Reproducties van meesterwerken. Rembrandt.

Fok. Rembrandt. Natuurlijk.

Ze stapt tussen twee tafels door. Waar is dat ding? Ze weet zeker dat het hier ergens moet zijn. Gehaast scant ze de muur met tekeningen en prints en posters. Kom op, kom op – ze wil niet lang in het lokaal blijven.

Hier. Tussen een ets van een landschap met molens en een van Rembrandt die een gekke bek trekt. Hier hangt Elsje Christiaens. Kyra pakt de print van de muur. Achttien jaar was ze. Begin mei 1664. Twee weken daarvoor naar Amsterdam gekomen uit Jutland. Op zoek naar haar oudere zus. Ze had een daalder huurachterstand en werd door de herbergierster geslagen met een bezem, waarop Elsje de vrouw met een bijl ‘in den cop gehackt’ had.

De burgemeester en de schepenen veroordeelden haar tot de dood. Ze werd op het schavot op de Dam gewurgd en met het moordwapen op haar hoofd geslagen. Haar lichaam werd naar de Volewijk gebracht om met bijl en al aan een paal opgehangen te worden. Op het galgenveld van Volewijck. Waar de elementen en de vogels de lichamen verteerden. Vogelenwijk. Volewijk. Waar nu de pont aanmeert.

Een gezinsuitje was het toen: op zondag een bootje huren en gezellig met de kids lijken kijken. Op de tekening van Rembrandt zie je ze niet, maar er zullen meer lijken om het dode meisje heen hebben gehangen. Boven de galgenput. Op de staak. Volwassen mannen. Criminelen. En dan Elsje. Daar hangt ze, jong en levenloos aan de paal, in haar bolle, enkellange jurk, de ogen gesloten, het lichaam onhandig aan het hout vastgesnoerd.

Dat Gaullier aan het IJ hing moet een verwijzing naar Elsje zijn. Of naar Rembrandt. Een lijk op het galgenveld. Shit, een echte aanwijzing. Kan niet anders. Marc adoreerde de beroemde schilder. Een maand geleden hebben ze het in de klas nog over deze tekening gehad. In de pauze had Kyra grapjes gemaakt over Gaulliers obsessie voor de zeventiende-eeuwse schilder en over het feit dat hij bijna het hele uur had uitgeweid over diens iele schets van het meisje. *Kan geen toeval zijn,* had ze gezegd. *Dat Gaullier nou juist een schets van een machteloos jong meisje bespreekt.* Haar klasgenoten vonden het niet grappig dat ze zulke geintjes maakte over de rug van hun lievelingsdocent. Zelf vond ze de opmerking eerder onaardig tegenover

de arme Elsje. Ze ergerde zich aan het massale gedweep met Marc Gaullier. Je kunt iemand aardig vinden, of spannend, je kunt zelfs verliefd zijn – maar haar vriendinnen stonden in de rij voor een lullig complimentje, om een paar tellen zijn heldblauwe blik op hen gericht te hebben. Voelde ze irritatie en gêne als het om haar vriendinnen ging, naar Gaullier zelf toe voelde ze woede. Machtsmisbruik was het.

‘Marc is gewoon een liefhebber van mooie dingen,’ zei Luna geïrriteerd tegen haar. ‘Hij begrijpt de boodschap van drama.’

Kyra had besloten haar mond verder maar te houden.

Ze bevriest als ze naderende stemmen hoort. Wim? De andere kunstdocent? Ze wil niemand spreken. Niet uitleggen wat ze in Marcs lokaal doet. Snel probeert ze de print in haar tas te proppen en ze kijkt naar de deur van het lokaal. De enige uitweg. Tenzij ze in het magazijn... Nee, en dan? Dan sta je helemaal voor lul als ze je vinden. Snel loopt ze richting de deur. Met een beetje geluk is ze al weg voordat ze haar zien.

‘Hé!’ Maud Mertens kijkt haar boos aan. ‘Jij duikt ook overal op.’

‘Sjzus!’ roept Kyra terwijl ze terugdeinst en haar tas op haar rug zwaait.

‘Slecht geweten?’ vraagt Niels Bingsten smalend.

‘Shit, nee, ik had jullie gewoon niet verwacht.’ Ze stapt opzij zodat de politiemensen het lokaal binnen kunnen gaan.

‘Wat doe jij hier?’ vraagt Mertens kattig terwijl ze langs haar loopt.

‘Niks, gewoon...’ Ze twijfelt of ze iets over de aanwijzing moet zeggen.

‘Je moet ons niet de hele tijd voor de voeten lopen,’ zegt Mertens. ‘Dit is serieus werk.’

Achter Mertens en Bingsten staat Coby, een van de conciërges. ‘Naar huis jij,’ zegt ze glimlachend tegen Kyra. ‘Hup, leren voor morgen. Denk erom dat je je best doet.’

Kyra grijnst opgelucht, en steekt ten afscheid haar hand op. Ze schiet de gang in, snelt de trap af en vraagt zich af of de politiemensen nog iets zullen vinden in het klaslokaal.

De moordenaar is slim. Moet wel. Onderlegd in elk geval, met zijn verwijzing naar Rembrandt. Of het is een ras-Amsterdammer die de geschiedenis van de stad kent. In elk geval was ze de recherche een stap voor. Mooi.

Ze fietst naar huis, achter de school het park door, de Nieuwendammerdijk op, waar haar ouders tot hun grote trots meer dan twintig jaar geleden een mooie dijkwoning op de kop hebben getikt. Zo’n huis waarmee je al je vrienden jaloers kunt maken. Waarmee je kunt laten zien dat je iemand bent. Ook aan jezelf.

Thuis gooit ze haar fiets tegen het hek. Naar binnen, nog een keer de film van de dode Gaullier bekijken of meteen Lot uitlaten?

Lot. Nee, toch de film.

Ze gaat naar binnen en roept hard hallo, maar niemand antwoordt. Op haar kamer zet ze haar pc aan, klikt op het filmpje en vergroot het beeld tot het scherm gevuld is. Ze heeft de beelden al een paar keer bekeken, maar probeert nu te doen alsof ze die voor het eerst ziet en doet haar best iets nieuws te zien.

Een grijze wereld. De pont. Jarno en de schipper. Dan de man. De man van wie ze nu weet dat het Gaullier is. Sjzus, als ze dat meteen geweten had dan had ze het misschien wel op een

schreeuwen gezet of zo. Ze zet het geluid harder, maar ze hoort bijna niets. Het is stil, net als wanneer het pas gesneeuwd heeft. Het lichaam van Marc Gaullier hangt hulpeloos in de mist.

Ja, het hele beeld van de man aan de paal aan het IJ is onmiskenbaar een verwijzing naar Rembrandt. Maar waarom? De dader moet hem goed gekend hebben. Goed genoeg om te weten dat de kunstenaar gek was van Rembrandt. Maar Elsje Christiaens hing niet in haar blote kont. Waarom die losge maakte broek?

Ze pakt haar tas, haalt de schets van de tragische Elsje eruit en hangt die naast de foto van het lijk van Gaullier. Nogmaals bekijkt ze het filmpje, op zoek naar nog meer verwijzingen naar Rembrandt of naar het jonge meisje, maar het is vooral de gedaante die ze ziet, de dode aan het IJ.

Lot dan maar. Even lopen met de hond van de buurvrouwen van een paar huizen verderop. De drie oude dames wonen in een oud winkelpand, waar ze vroeger een furniturewinkel hadden. Wol. Naagerei. Knopen. De winkel is al God weet hoe lang dicht, maar de zusters wonen er nog.

Kyra loopt achterom en klopt op de keukendeur. Als ze zichzelf binnenlaat, begroeten de drie oude vrouwen haar met stralende glimlachen. Ze laten hun borduur- en breiwerken meteen los.

‘Kyra, moppie!’

‘Wil je thee?’

‘Ik kom alleen even Lot ophalen,’ zegt ze. ‘Om een rondje te doen.’

De jongste van de zussen komt in beweging en haalt de hond – een onwaarschijnlijk grote herder die de oude dames hebben geërfd van een overleden zoon – uit de woonkamer. Lot kwispelt en piept omdat ze weet wat eraan komt: een halfuurtje rennen en snuffelen in het Vliegenbos.

– 7 –

De pleuris is uitgebroken op internet en op tv. Mertens heeft het ene na het andere filmpje van de dode docent op het net bekeken en zelfs de avondeditie van het onderkoelde NRC opent met een vette kop over het lijk aan het IJ.

Op de tafel waaraan het team vergadert liggen prints van internetpagina's en krantenartikelen uitgespreid.

‘Hij is drugsdealer, lid van een groot pedofielenetwerk, én hij is het slachtoffer van afpersing geworden,’ zegt Ivo Bitter. ‘Om maar een paar dingen op te sommen die genoemd worden.’

‘Iedereen speculeert er maar op los,’ constateert Thomas Kuipers, een van de tactische rechercheurs.

‘Dus werk aan de winkel voor ons,’ antwoordt Mertens. Het is iets na zessen en ze heeft het team bij elkaar geroepen.

‘Goed,’ maant ze iedereen tot stilte. Ze hoeft zichzelf niet te herhalen. ‘We hebben een achtendertigjarige man, Marc Gaullier, zeer waarschijnlijk ergens doodgeslagen – in elk geval elders overleden –, met een gat in zijn hoofd, opgehangen aan een lantaarnpaal aan het IJ. Morgenochtend is de autopsie, Niels en ik gaan naar het NFI. Identificatie is verricht door de

broer van de dode. We hebben de echtgenote van het slachtoffer gesproken. Zij heeft verklaard geen idee te hebben wie haar man vermoord kan hebben en waarom dat gebeurd is.’

Ze vertelt dat Marc Gaullier het weekend naar Brussel was, dat hij zaterdagochtend voor het laatst is gezien, dat zijn broer misschien informatie heeft over de zakenpartners die hij daar zou treffen.

‘Wat hebben we in de tussentijd gevonden?’ vraagt ze. ‘Thomas, jij eerst.’

Thomas Kuipers gaat rechtop zitten, legt zijn hand op zijn papieren maar wat de uitkomsten van zijn onderzoek samen zonder erop te kijken.

‘De zakelijke activiteiten van Gaullier zijn nogal uitgebreid. Ten eerste heeft hij zijn atelier, waar hij lesgeeft. Tien lessen, tweehonderdvijftig euro. Verschillende groepen, verschillende avonden, van bejaardenschilderen tot lessen voor kinderen. Daar kan hij nooit echt grote bedragen mee verdiend hebben.

Wel heeft hij aardig wat geld verdiend met het verkopen van eigen werk, maar ik heb de indruk dat het al een tijd geleden is dat hij op grote schaal productief was.

Hij had verschillende adviesactiviteiten en commissariaten, allemaal goed voor een paar duizend euro per jaar, of een handvol eergevoel, maar ook daar geen grote zakelijke belangen.

Interessant is wel zijn galerie en de kunsthandel die daarbij hoort. Kennelijk een behoorlijk goedlopend bedrijf. Veel exposities, een goede naam in de branche, veel bekende Nederlanders en zelfs bekende Europeanen – politici, acteurs en dat soort lui – als klant. Internationaal actief. Import, export. We hebben de informatie opgevraagd, ik verwacht morgen al de eerste gegevens binnen te krijgen. Jaarrekeningen, belastingopgaven, dat soort dingen. Schijnt dat hij enkele subsidies heeft gekregen, ook daarvan zijn de accountantsverklaringen en dergelijke opgevraagd. Wat we nog niet helder hebben is welke bedrijven – bv's, vof's en dat soort dingen – er nu precies zijn, wat de eigendomsverhoudingen zijn en wat nou precies van Gaullier zelf was, maar ook daar verwacht ik binnen een dag of wat wel antwoord op te hebben. We hebben een lijstje met mensen met wie Gaullier samenwerkte, maar dat is nog lang niet compleet. Ik heb geen link met Brussel gevonden, of informatie over het project waar jij het over hebt, Maud. Voor zover we nu hebben kunnen zien zijn er geen zakelijke conflicten. Misschien wat voorbarig, maar zo is het.’

Kuipers zwijgt.

‘Samenvattend?’ vraagt Bitter.

Maud Mertens moet een glimlach onderdrukken. Het is niet zijn taak of plaats om leidinggevende te spelen, maar hij kan zich niet inhouden, weet ze. Het gaat vanzelf. Niet kwaad bedoeld.

‘Ja,’ zegt ze. ‘Samenvattend, Thomas?’ Iedereen aan tafel grinnikt. Chef Bitter is ineens erg geïnteresseerd in zijn glas water.

‘Oké,’ zegt Kuipers. ‘Veel activiteiten. Betaald en onbetaald. Een aantal bedrijven, verschillende rechtsvormen. Veel betrokkenen. Verschillende inkomstenbronnen, waarvan de belangrijkste de galerie en handel. Geen conflicten.’

‘Goed, bedankt,’ zegt Mertens. Bitter neemt wijselijk nog een slok van zijn water.

‘Jolanda?’

‘*Money makes the world go round,*’ zegt Jolanda. ‘En bij

Gaullier ging-ie heel snel rond, de wereld. Myrthe Gaullier, geboren Van Dalen, heeft een leuk vermogen. Bijna twee miljoen euro.’

Een paar mensen aan tafel fluiten.

‘Maar zij is niet degene die vermoord is,’ herinnert Jolanda het team fijntjes aan de situatie. ‘Gaullier zelf was niet onvermogen, maar zijn vrouw is hem hierin toch echt de baas. Het echtpaar was op huwelijksvoorwaarden getrouwd. Het vermogen van mevrouw is verkregen uit erfenissen. Ze heeft beide ouders een jaar of vijf geleden verloren – een verkeersongeluk in België – en is enig kind. Er was flink wat spaargeld, een villa in Zuid-Frankrijk en een mooi, afbetaald huis in Overveen.

Marc Gaullier heeft ook diverse spaarrekeningen. Plus een beleggingsrekening. Hij kan zo over twee ton beschikken. Geef ons een paar dagen. Het zal echt wel even duren voordat we het hele vermogen precies in kaart hebben.’

De aanwezigen knikken. Iedereen weet dat geld vaak een motief is.

‘Het lijkt erop dat zijn vrouw in elk geval geen reden had om hem voor geld om te leggen,’ zegt John, een oudere collega.

Er wordt wat gebromd. Mertens knikt weer. Ze is tevreden. Tot nog toe heeft haar team heel snel gewerkt. ‘Myrna,’ zegt ze. ‘Wat is er uit het buurtonderzoek rondom het huis van de Gaulliers gekomen?’

‘Ja,’ zegt Myrna. Ze oogt onzeker. Ze is een van de nieuwste medewerkers en lijkt zich er steeds te zeer van bewust dat ze zich nog moet bewijzen. ‘We hebben wat burens rondom ondervraagd maar niet iedereen was thuis.’ Ze staart naar haar papieren, maar het lijkt alsof ze niet kan vinden wat ze zoekt. ‘We hebben in elk geval de burens iets verderop gesproken. Die daarnaast en dan nog twee huizen eerder.’ Ze kijkt het groepje rond en Mertens ziet iedereen denken: en?

‘Jammer genoeg wisten ze niet veel te vertellen. Ja, dat hij kunstenaar is en dat mevrouw niet werkt maar thuis is, en dat ze graag tuinert. Ze wonen er nu een jaar of acht. Of vijf. Even kijken.’ Myrna zoekt met haar wijsvinger op het blad papier. ‘Ja. Vijf. Vijf jaar.’

‘Ruzies?’ vraagt Mertens. ‘Geschreeuw tussen de echtgenoten? Luidruchtige feestjes? Een komen en gaan van huisvrienden?’

‘Nee,’ stamelt Myrna. ‘Niet dat ik weet. Een van de burens klaagde over de aanloop in het atelier, de lessen, en dat mensen soms met de auto komen en dan de schaarse parkeerplaatsen inpikken. Dat soort dingen. Maar verder niet veel bijzonders.’

Mertens bedankt haar.

‘Contact met de pers,’ zegt Mertens en ze wendt zich tot Ivo Bitter. ‘Daar heb jij vast iets over gehoord. Persbericht?’

‘Persconferentie,’ antwoordt hij.

‘Toe maar.’

‘Ik heb het nieuws gevolgd vandaag, Maud. Je wilt het niet weten. Iedereen duikt erop. De ene helft van Nederland smult van de griezilverhalen. De andere helft duikt in het bad van nationale woede.’ Hij haalt diep adem. ‘In elk geval,’ vervolgt hij hoofdschuddend, ‘zijn de voorpagina's weer lekker gevuld. En hebben ze bij *Boulevard* ook weer iets om over te praten.’

‘Halleluja,’ zegt Bingsten met een vies gezicht.

‘Een vriendin van mij werkt bij de tv,’ zegt Myrna enthousiast.

‘Ze apte dat ze een live-uitzending hadden overwogen.’

‘Als bij een ramp?’ Mertens kan haar verbazing niet onderdrukken.

‘Het was te duur,’ zegt Myrna verontschuldigend.

‘Straks om halfacht geeft Tijssen een persconferentie,’ zegt Bitter tegen Mertens. ‘Je moet er ook naartoe. En er is natuurlijk al een verklaring uitgegaan. Je weet hoe die dingen gaan. Er zal niets nieuws gezegd worden. Alleen dat we er met een groot team bovenop zitten.’

Erik Tijssen, de chef, is een man die de collega's angst inboezemt. Naar buiten toe gedraagt hij zich rustig en vriendelijk, naar binnen toe is hij hard en ongenaakbaar. Het is een man die beslissingen durft te nemen.

‘Mooi,’ zegt ze. ‘Dus we krijgen extra budget.’

Bitter ontwijkt haar blik.

‘Verder nog?’ vraagt ze. Niemand reageert en Myrna begint haar spullen te pakken. De rest zit onbeweeglijk.

‘Morgenochtend staat het onderzoek van het NFI gepland,’ zegt Mertens. ‘Niels en ik gaan daar naartoe. Wat alvast duidelijk is, is dat de man al dood was voordat hij opgehangen werd. De doodsoorzaak is asfyxie. Hoe, dat weten ze nog niet zeker. Waarschijnlijk geen verhangings, wel verwurging. Verder is nu alleen geconstateerd dat hij een gat in zijn achterhoofd heeft, snijwonden op zijn borst en – let op, dit mag onder geen beding naar buiten komen – dat zijn mond was dichtgeplakt met superlijm.’

De rechercheurs kijken verbaasd op. Zelfs Ivo Bitter gromt van verbazing.

‘Hij snijdt de borst van het slachtoffer open,’ zegt hij, ‘slaat zijn hoofd in, plakt zijn mond dicht met superlijm en hangt hem in zijn blote kont aan het IJ. Met wat voor gek hebben we hier te maken?’

Mertens kijkt hem aan. Ze knikt. Wist ik het maar, denkt ze, dan had ik hem eerder te pakken.

‘De schouwarts vermoedde dat er iets in de mond zit. Het geheel voelde volgens hem wat zacht aan. Pudding, had hij het over. Daarover morgen meer. Van het onderzoek op de pd zelf verwacht ik niet veel trouwens. Er is een hele berg materialen veiliggesteld, rotzooi die op zo'n plek rondzwerft. DNA, vingerafdrukken op zo'n lantaarnpaal – ik hoop jullie niets wijs te maken, tien tegen één dat we niets vinden, maar toch kijken we ernaar. Het touw waarmee het slachtoffer is opgehangen is wat dat betreft interessanter, maar dat wordt allemaal nog onderzocht. Waar we op dit moment vooral ook naar kijken is de manier waarop het slachtoffer omhoog getakeld is. Dat moet best een krachtsinspanning zijn geweest. Daarnaast proberen we uit te vogelen hoe dat touw om die paal heen is gekomen. De lantaarnpaal is bijna zes meter hoog, dus ook dat is een kunststukje geweest. We spreken elkaar morgen weer.’

Met een hoofdknik sluit Mertens af. Ze kijkt op haar horloge. Bijna halfacht. Te laat voor het avondeten. Ze moet ook nog naar de persconferentie.

‘Trouwens,’ zegt Myrna ineens. ‘Is de waterkant onderzocht? Ik bedoel, zijn er ook duikers het water in gegaan op de plek waar het slachtoffer is gevonden?’

Mertens bijt op de binnenkant van haar wang. Hoe kan ze dat vergeten zijn? Hoe is het in godsnaam mogelijk? Ze wordt oud, dat is het, heeft een hoofd van kaas, gatenkaas. Of misschien is

het probleem juist dat het te vol is. Zo vol dat er niets meer bij past.

‘Goed idee,’ zegt ze koel tegen de nieuwkomer. ‘Regel dat maar meteen voor morgenochtend, Myrna.’

*

Tijdens haar wandeling – stok gooien, stok aannemen, stok gooien – zet Kyra alles nog eens op een rijtje.

Marc Gaullier is opgehangen aan een galg aan het IJ. Daar heeft iemand heel veel moeite voor gedaan. De haat moet heel diep gezeten hebben. Jaloezie, dat is wel een emotie die heftig genoeg kan worden. Maar het vermoorden en ophangen van Marc lijkt haar geen vrouwending. Niet iets voor een bittere minnares, of een jaloezise dame. Het tentoonstellen, de openlijke wraakzucht die daaruit spreekt, dat lijkt haar op de een of andere manier eerder mannelijk. Notitie, denkt ze: vergis je niet in de agressie van vrouwen. Aileen Wuornos schoot in 1989 in een jaar tijd zeven mannen dood. ‘*This world is nothing but of evil,*’ zegt ze in een documentaire. ‘*We have evil in us, all of us.*’

Er zijn wel meer vrouwelijke seriemoordenaars in de geschiedenis. Veel meer. Er staan er heel wat in *Serial Killer Files*, het boek dat Jarno vorige sinterklaas had ingepakt als bijbel. Studentenhumor, noemde hij die surprise.

Een woedende vrouw. Waarom niet? Tegelijk moet de dader gigantisch sterk zijn. Hoeveel kracht heb je wel niet nodig om zo’n lichaam omhoog te hijsen? Niet dat Marc zo groot was, of stevig, of bijzonder gespierd of zo, maar het was ook beslist geen schriemantje. Een woedende man, kan ook.

Ze loopt over het smalle pad tussen de struiken en de hoge bomen van het Vliegenbos door. Het is laat in de middag, maar het lijkt wel avond hier. De struiken en de bomen zijn uitgelopen en het verse loof blokkeert het zonlicht. Even flitst het grauwe gezicht van Marc Gaullier voor haar ogen. De vlekken rond zijn mond. De wasachtige handen. Het kleine reepje wit dat tussen zijn oogleden te zien was.

Ze rilt en is blij dat Lot met een tak over het pad komt aanrannen.

‘Mooi,’ roept Kyra harder dan nodig is en ze trekt een sprintje. ‘Kom dan!’ Lot laat de tak los en rent achter haar aan. En haar voorbij. Kyra mindert vaart.

Hoe doe je dat, vraagt ze zich af. Je hebt een dode man. In je auto. Waar anders? Niet achter op je fiets. En dan parkeer je in de buurt van de pont. Je springt je auto uit en... gooit een touw over de lantaarnpaal? Nee, dat ding is veel te hoog. Dan moet je olympisch kampioen lassowerpen zijn. En in zo’n paal klimmen is veel te moeilijk. Dus: een ladder of zo. Moet wel.

Je haalt die ladder uit de auto en zet hem tegen die paal. Je klimt erin, het touw om je schouder. Dan gooien. Slingeren. Misschien mislukt het een keer. Twee keer. Elke keer het touw terughalen, oprollen, mikken en opnieuw. Hij zal hijgen, de dader. Dan lukt het. Hij viert het lange touw tot het uiteinde bijna beneden hangt. Zit er al een lus aan? Tijd is belangrijk. Hij heeft haast.

Als het touw goed hangt sprint hij naar de auto. Hij sleurt het lijk naar de paal, doet de strop om zijn nek en hijst. Het is zwaar, hij trekt fanatiek aan het andere eind van het touw, maar hij is

zo kwaad dat het lukt. Inmiddels zweet hij als een gek. Dan een stevige knoop. Hij hangt. Klaar. Weinig tijd om van zijn harde werk te genieten. Snel wegwezen.

Wat een gedoe. Wie heeft daar nou zin in? Iemand met een heel grote motivatie. Jezus zeg, wie? Waarom? Wat zou Mertens al weten, vraagt ze zich af. Heeft zij het hele plaatje al compleet? Weet zij hoe het is gegaan?

Lot snuffelt in de bosjes, de staart omhoog, de kop laag, en houdt tegelijkertijd goed in de gaten waar Kyra is. Ze is gek op die hond. Meteen toen ze de oude zusters beter leerde kennen had ze aangeboden het dier uit te laten. De oude dames hebben haar goed opgevoed. Ze zijn oud, maar weten precies wat ze willen, hoe de dingen moeten. Samen hebben ze meer dan tweehonderd jaar ervaring met het leven. En met de dood.

*

Als ze de keuken van de dames weer binnenkomt gaat ze even aan tafel zitten en vertelt over de dode docent.

‘Toch niet die man die verderop op de dijk woont?’ vraagt Ella, de oudste van het stel.

‘Wel,’ beaamt Kyra. ‘Hij is het.’

‘Och hemel,’ verzucht Mina. ‘Ik zag hem pas nog lopen met zijn vrouw.’

‘Verdrietig,’ zegt Nine hoofdschuddend. ‘Maar hij heeft een mooi leven gehad. Mooie dingen meegemaakt. Dat wel.’

‘Maar veel te vroeg.’ Mina kijkt haar zussen aan. ‘Veel te vroeg.’

‘Ik heb een paar weken geleden over hem gedroomd,’ zegt Ella. ‘Er stond een stuk in de krant over een nieuw project van hem. Ik weet niet meer precies wat het was, maar die avond droomde ik van hem, althans, ik droomde dat wij een schilderij van hem hadden gekocht. Het was zo groot dat het niet in de keuken paste. We kregen ruzie omdat we het in wilden ruilen voor iets kleiner en toen wilde hij het alleen omwisselen voor een paar rollen bloemetjesbehang.’

Alle vrouwen schieten in de lach, alleen Ella lacht niet.

‘Echt!’ roept ze. ‘Jullie geloven me ook nooit!’

‘Ik geloof het wel hoor, Ella,’ zegt Kyra lachend. ‘Maar geef toe, wie wil er nou geen behang van Marc Gaullier? Hij had het toch wel zelf geschilderd, hè?’

Ella mompelt dat ze dat niet meer weet en buigt zich stuurs over haar breiwerk. Ze hecht de laatste steek af en knipt venijnig de draad door.

‘Zo,’ zegt ze. ‘Af.’

Lot tilt haar kop op en besluit dat het niet tegen haar bedoeld was. Ze rekt zich tevreden uit in haar mand en valt in slaap.

‘Toch triest hoor,’ zucht Mina nogmaals. ‘Echt heel verdrietig. En hij hing bij de pont? Waarom? Wie doet nou zoiets?’

‘Iemand met een heleboel woede in zich,’ zegt Ella. ‘Iemand die vergiftigd is door haat. Hij zal spreken met vuur, met witte woede rond zijn lippen. Iemand die publiek wil voor zijn daden. Een podium. Hij is nog niet klaar. Let op mijn woorden.’

Er valt een stilte waarin Kyra nadenkt over de woorden van Ella. ‘Nou,’ ze staat op, ‘Lot is helemaal moe gerend. Morgen kom ik weer.’

‘Werk jij maar hard voor je school,’ zegt Nine. ‘Dat is bepa-

lend voor de rest van je leven.’

‘Doe ik.’ Kyra glimlacht en ze glipt snel de deur uit, voordat ze weer een muts of shawl of veel te grote trui meekrijgt. Ze wil samenvattingen doornemen, de rest van de avond oordopjes in. Scheikunde wacht. En een eche moord.

– 8 –

Dinsdag

Het is waterkoud zo vroeg op de ochtend en Mertens vervloekt zichzelf omdat ze geen warmere jas heeft aangetrokken of tenminste een das in de auto heeft liggen. De kikvorsmannen maken zich gereed om het water in te gaan.

‘Ik ben niet snel bang,’ zegt Bingsten, ‘maar je zult mij nooit in zo’n loodzwaar pak aan een paar slangetjes en touwtjes het water in zien gaan.’

‘Ik heb vroeger wel gedoken,’ zegt Mertens.

‘Jij?’

‘In Vinkeveen. Oostvoornsemeer. In Nederland zie je meestal niks. Onder water is het altijd mistig. Je duikt in een soort dunne erwtensoep.’

‘Sadomasochisme is het.’

‘Je hoort jezelf keihard hijgen. En als er gevaar is kun je bijna niets want je kunt je amper bewegen in zo’n pak met al die apparatuur aan je lijf.’

‘Zie je wel.’

‘Caissonziekte, daar had ik ook altijd allerlei visioenen van. Dat je bloed verandert in cassis en je een gruwelijke dood sterft door al die belletjes.’

Bingsten kijkt met een steeds benauwder gezicht naar de duikers die langzaam onder het wateroppervlak verdwijnen.

‘En die jongens,’ zegt hij, ‘weten nota bene dat ze op zoek zijn naar een mens. Dat duikt dan op uit die groene mist van jou. Zo’n geest.’ Niels Bingsten steekt zijn handen diep in zijn zakken en trekt zijn schouders op.

‘Ik heb gezegd dat ze alle met wier begroeiende fietsen mogen laten liggen. Ik wil alleen wat er net pas ligt.’

Ze wachten en staren naar de luchtballen die in grote hoeveelheden tussen de golven verschijnen.

‘Gelukkig waait het niet zo hard,’ zegt Mertens. ‘Anders zie je daarbeneden helemaal niks.’

‘Dat lijkt me eigenlijk nog het griezeligst. Dat je ineens een hand tegen je aan voelt, dat je ineens met je neus boven op zo’n opgeblazen waterlijk hangt.’

Mertens schudt haar hoofd en probeert het beeld van zich af te zetten. Een lichaam dat lang in het water heeft gelegen is inderdaad niet fraai om te zien. Elk lichaam gaat zwellen, trouwens. Ze was eens bij een man die al een paar weken dood was voordat iemand erachter kwam dat hij overleden was. Zijn buik was groen uitgeslagen door de rotting in zijn darmen en de huid op de benen was deels losgelaten door blaasvorming.

Geen koffie straks, denkt Mertens. Geen croissant van de bakker. Beter mijn maag even leeg houden. Tot haar ergernis

ziet ze alweer een journalist aankomen. Hoe weten ze toch dat ze hier aan het werk zijn? Niet veel later stopt een busje naast café De Pont en stapt een hele cameraploeg uit. Ze kan er niets tegen doen. Het publiek heeft recht op informatie, en dat houdt kennelijk ook in dat journalisten met hun camera’s boven elke beweging van de recherche mogen hangen. Misschien moet zij met haar team eens op het bureau van een redactie gaan zitten. In een kringetje achter het beeldscherm van de schrijvende verslaggever die zijn stukje typt. En dan onderling bespreken wat er geschreven wordt. Of het klopt. Of het goed verwoord is.

Ze gromt als even later een flinke hoeveelheid luchtballen aan de oppervlakte verschijnt.

‘Het zal toch niet...’ zegt Bingsten terwijl ze dichter naar de waterkant lopen.

‘Shit,’ zegt Mertens. ‘Dus toch.’

Twee kikvorsmannen komen naar boven met een glanzende metalen telescoopladder. De journalisten komen in beweging. Schrijven voor je leven, jongens, denkt Mertens. Filmen alsof je er een Oscar mee kunt winnen.

‘Godver,’ zegt Bingsten hartgrondig. ‘Die hadden we bijna gemist.’

Mertens snuift. Kon toch ook verdomme niet anders. Waarom heeft ze dat niet meteen bedacht? Je hangt die vent op en gooit de ladder over het hek. Het snelst. Het gemakkelijkst. De minste kans op sporen. Als er al iets aan bewijsmateriaal aan zat is dat er inmiddels ongetwijfeld afgespoeld, maar je weet nooit. Dat ding moet straks onderzocht worden met een loep zo groot dat haar blinde oma het bewijs nog had gevonden.

Ze lopen op de vondst af. De duikers zijn al bezig het bewijsmateriaal in een vrachtwagen te leggen.

‘Wacht,’ roept Mertens en ze gaat in de laadopening staan. ‘Zie je dat?’ vraagt ze aan Bingsten. Hij knikt. Aan de zijkant van de ladder zitten een paar lange slierten grijze tape.

‘Nog verder zoeken?’ vraagt de commandant.

‘Voor de zekerheid,’ antwoordt Mertens. ‘Nu jullie er toch zijn.’

Ze lopen terug naar de waterkant. Terwijl ze wacht gaat haar telefoon.

‘Is het al zeven uur?’ vraagt Bingsten terwijl ze opneemt.

‘Goedemorgen lieverd.’ De stem van haar moeder is zachter dan anders.

‘Is alles goed met je?’ vraagt Mertens.

‘Ik ben moe.’

‘Ga dan nog even naar bed.’

‘Ik heb slecht geslapen.’

‘Na het ontbijt even een tukje doen, mam.’

‘Ik denk dat ik nog even ga liggen.’

‘Goed zo.’

En haar moeder heeft alweer opgehangen. Zondag maar even langsgaan, denkt Mertens. Klagen over vermoeidheid is niets voor moeder.

Ze staan nog een halfuur te wachten en Mertens heeft steeds meer moeite haar geduld te bewaren. Weer dertig minuten verkloot. En dat terwijl de eerste achtenveertig uur cruciaal zijn.

‘We gaan,’ blaft ze tegen Bingsten, die haar al de hele tijd grijnzend aankijkt. Hij kent haar beter dan haar lief is, verdomme.

Ze rijden terug naar het bureau om de auto van Bingsten te

parkeren en rijden daarna door naar het NFI voor de lijkschouwing van Marc Gaullier.

In de auto zwijgen ze, ieder verzonken in eigen gedachten. Mertens doet haar oortjes in en belt de verschillende betrokkenen om de agenda's en werkzaamheden op elkaar af te stemmen. Bingsten overlegt intussen met de eigen teamleden om te vragen hoe het met het onderzoek gaat. Mertens overweegt nog even Barbara Ruigbot te bellen over de persconferentie van gisteren en de ochtendkranten van vandaag, maar wat valt er eigenlijk te zeggen? In haar hoofd loopt ze na of ze nu echt niets meer over het hoofd ziet. De autopsie, dat is op dit moment even het belangrijkste. Ze denkt aan de dichtgelijmde mond en kan niet ontkennen dat ze uitziet naar het onderzoek.

Ze weet dat Bingsten er een hekel aan heeft om bij de lijkschouwing aanwezig te zijn. Haar doet het niet veel. Het moet nou eenmaal. Samen met de forensisch arts onderzoeken ze immers twee kanten van dezelfde dood: wat vertelt het lichaam, en wat vertellen de andere aanwijzingen? Het is belangrijk hiervan zelf getuige te zijn. Nog belangrijker is het om de informatie die eruit volgt zo snel mogelijk in de rest van het onderzoek te gebruiken. Dat is waarom zijzelf zou willen dat de autopsie alvast voorbij was: niet omdat het te gruwelijk is, maar omdat ze haast heeft. Altijd haast. Waardoor je dingen vergeet. Over het hoofd ziet. Dodelijk, die foutjes.

'Hier de afrit nemen,' zegt Niels Bingsten en instinctief geeft ze een ruk aan het stuur. Kijkt daarna pas of ze kan gaan en geeft richting aan.

*

Het is stil in de kantine van het Damstede. Dinsdagochtend, halfnegen. De meeste scholieren zitten in een les terwijl de eind-examenkandidaten vlak voor het examen nog zenuwachtig een koffie in de kantine halen.

'Moet ik nou blij zijn dat we de makkelijkste vakken het eerst hebben of juist niet?' vraagt Sophie aan het groepje meiden dat bij Kyra aan het tafeltje zit. 'Eigenlijk had ik wel met de moeilijkste willen beginnen, dan had ik dat maar vast gehad.'

'Zo krijg je anders wel lekker veel zelfvertrouwen,' antwoordt Luna. 'Mij bevalt het wel.'

'Vijf examens in drie dagen,' zegt Kyra. 'Lekker tempo. Donderdag en vrijdag en het weekend vrij.'

'Ik heb deze week nog m&o,' verzucht Sophie. 'Ik wou dat ik vier dagen vrij had.'

'Morgen kunst,' zegt Kyra. 'Dat is niet moeilijk.'

'Cultuur van de kerk, hofcultuur, burgerlijke cultuur, massacultuur.' Chantal kijkt er dodelijk vermoeid bij.

'Hartstikke veel leerwerk, hoezo niet moeilijk?' Sophie is het zoals zo vaak niet met Kyra eens. 'Ik ga.'

'Wacht.' Kyra houdt haar tegen. 'Ik wil een lijst opstellen van meisjes die bij Gaullier extra lessen hadden.'

Gek genoeg is de dood van Gaullier een prima aanleiding om af te maken wat ze een paar maanden geleden begonnen is. Het lijstje namen hangt op haar kamer, naast de foto van de dode man aan de galg.

'Pardon?' Luna weer, die zou nog uit haar vel springen als ze ten huwelijk gevraagd wordt.

'Ik wil zelf onderzoek doen,' zegt Kyra. 'En we zullen de politie toch iets moeten vertellen. Ze komen het toch wel te weten, van die lessen. Dat het allemaal op het randje was. Of misschien over het randje.'

Ook Wim kan nu niet meer negeren wat ze al die tijd geleden al aan hem heeft verteld over Gaullier.

'Hier hebben we het gisteren al over gehad,' zegt Luna. 'Wat overdrijf jij ineens. Hoe erg was het nou precies?'

'Kom op,' zegt Kyra. 'Wees eerlijk. We weten allemaal dat het best erg was.'

Niemand zegt iets.

'Dat vind jij,' zegt Sophie ten slotte.

'Inderdaad.'

'Natuurlijk komen ze er niet achter. Wie zou het dan vertellen? Niemand.' Sophie kijkt haar kwaad aan.

'Ik wil gewoon een lijstje maken. Kijken of er een verdachte bij zit.'

'En ons op dat lijstje zetten?' zegt Luna bits. 'Doe effe normaal jij.'

'Zeg ik toch niet?'

'Jezus.' Chantal is ook pissig. 'Je doet net alsof er iets gebeurt is waar wij mee te maken hebben en waardoor Marc vermoord is. Waar heb jij het over?'

'Ik vond dat hij zich aan mij zat op te geilen,' zegt Kyra. 'Daar was jij toch ook bij? Dus wil ik een lijstje opstellen. Misschien dat er iemand geflipt is. En dat zou de politie moeten weten.'

'Mooi niet,' zegt Luna fel. 'Dat gaat ze geen zak aan.'

'Kyra, kom op,' valt Sophie Luna bij. 'Hij heeft toch niemand verkracht of zo? Ik denk dat we hier onze tijd niet mee moeten verdoen.'

Luna en Sophie schudden hun hoofd. Chantal zucht.

'Naaktmodellen schetsen.' Kyra wrijft met haar handen over haar wangen. 'En dan vragen of wij ook allemaal naakt gaan omdat het anders zo gênant is voor het model. Ik bedoel, sorry hoor. En hij er maar tussendoor lopen in zijn doorschijnende linnen hemd.'

'Je doet net alsof het smerig was!' roept Sophie. 'Dat was het helemaal niet!'

'We zouden allemaal een keer poseren,' zegt Luna. 'Allemaal. Logisch.'

'Jezus,' zegt Kyra. 'Jullie zien toch zelf ook wel dat dat niet normaal is. Echt raar was dat.'

'Vond ik helemaal niet. Toen niet in elk geval. Jij brengt het alsof... alsof... weet ik veel...'

'Het was gewoon altijd heel bijzonder, Kyra.' Chantal glimlacht melancholisch. 'Weet je nog die keer dat we naar de zonsopgang gingen kijken bij Het Twiske? Toen we daar een uur op die dijk hebben zitten mediteren? Dat was wat Marc deed. Allemaal van die bijzondere dingen. Omdat je moest voelen van hem. Ervaren.'

'Ik kreeg altijd zo'n *Dead Poets Society*-gevoel van hem,' zegt Luna.

'Hoe?'

'Je weet wel. Die ouwe film met Ethan Hawke. Heb ik met mijn moeder zitten kijken. Ook zo'n docent die met een groepje leerlingen allemaal bijzondere dingen doet.'

'Zoiets als *Freedom Writers* bedoel je?' Chantal glimlacht

tevreden omdat ze bij het onderwerp kan aanhaken.

'Bizar,' zegt Kyra terwijl ze met haar ogen rolt. 'Bizarre dingen wilde hij. Bijzonder, maar dan eng. Trouwens, jullie willen toch ook dat die klootzak die dit heeft gedaan wordt gepakt?'

Waarom is zij de enige die het ziet? Waarom begrijpen ze haar niet?

'Ik vind dat we niet slecht over Marc moeten praten,' zegt Sophie. 'Hij was alleen maar anders dan de andere leraren. Hij wilde ons dingen laten voelen, niet alleen uit boekjes leren. En hij was echt betrokken. Geïnteresseerd. Moeten we hem daar nu voor straffen?'

'Over mezelf schrijf ik op dat we gezoend hebben,' zegt Kyra dwars. 'En een soort van gevreeën. Geen echte seks, maar strelen, voelen, dat soort dingen. Toen hij verder wilde gaan ben ik afgetaaid.'

'Wanneer was dat?' vraagt Sophie met een kwade blik.

'Een jaar geleden denk ik, iets langer misschien.'

'O, vorig jaar, nog voor de zomervakantie dus.'

'Ja, klopt,' zegt Kyra nadenkend. Sophie lijkt opgelucht.

'Chan?' vraagt Kyra.

Chantal tekent met haar vinger rondjes op tafel. 'Zoenen,' zegt ze na een tijdje. 'Verder niks. Hij vertelde over de fantasieën die hij over me had. Dat vond ik spannend. Maar uiteindelijk wilde ik niet. Ik vond hem toch veel te oud, weet je. En ik dacht ook: wat heb ik eraan? Als ik eraan toegeef is de spanning eraf, dan stopt het. Ik vond het spelletje leuk. Maar op een gegeven moment dwaalde zijn aandacht af naar andere meiden.'

'Oké,' zegt Kyra zakelijk. 'Loen?'

'Ik zeg niks, ik vind het gelul.'

Iedereen kijkt naar Sophie, die een kleur krijgt.

'Nee, nee,' zegt ze. 'Alsjeblieft. Ik wilde niets met hem. Ik wilde gewoon les. Leren. Ik dacht dat ik misschien mijn eigen cd-cover kon ontwerpen, dat soort dingen.'

Sophie heeft haar droom om te zingen duidelijk nog niet opgegeven. Na een superkort avontuur bij *The Voice of Holland* waar ze toch landelijke bekendheid mee wist te krijgen, werkt ze nu aan een eigen repertoire om mee te kunnen doen aan *De Beste Singer-Songwriter*. Prima, vindt Kyra. Overdreven, vinden de meeste vriendinnen.

'Andere namen?'

'Ik vind echt dat we hierover helemaal niets moeten zeggen,' zegt Luna nog een keer, nu feller. 'Het heeft gewoon niks met ons te maken. Ik wil me concentreren op mijn examen. Ik heb helemaal geen zin in dit gedoe. Waarom is hij niet twee weken later vermoord, zeg, na de examens.'

Kyra staart Luna met grote ogen aan.

'Bijzonder,' zegt ze. 'Die redenering.'

'Het is bijna negen uur.' Sophie staat op om aan te geven dat ze weg moeten gaan. 'De politie zoekt het maar uit. Ik bedoel, sjezus, het is toch niet iemand van óns die hem heeft vermoord?'

*

Het lichaam van Gaullier ligt naakt en bleek op ontleding te wachten.

'Tja, dat valt natuurlijk meteen op,' zegt de arts als Mertens en Bingsten de ruimte binnenkomen. Hij wijst naar de borstkas van

de dode, waarop een aantal inkepingen zijn gemaakt.

'Met een heel fijn mes gemaakt,' stelt de arts.

'Geen letters, toch? Het lijkt ergens wel een m of tweemaal een n,' zegt Mertens.

'Volgens mij staat er niks,' bevestigt de arts. Hij glimlacht onzeker. 'Nou, dan ga ik maar beginnen.'

De autopsie blijkt een proef in zelfbeheersing. De forensisch arts bestudeert het lijk uitermate zorgvuldig. De wat gezette man, kaal met een grijze krans haar rondom zijn kruin, behandelt het lichaam alsof het van glas is. Hij werkt nog niet zo lang bij het instituut, maar Mertens heeft eerder een lijkschouwing van hem bijgewoond. Ook toen wilde ze hem toeschreeuwen een beetje vaart te maken. Verwondingen. Sporen van beknelling. Blauwe plekken. Incisies. Alles wordt gefotografeerd en uitgebreid beschreven.

De arts kijkt de rechercheurs aan en wijst naar de hals van het slachtoffer. 'Rode striemen,' zegt hij. 'Maar let op, de striem is keurig recht, zie je? Hij is dus niet verhangen, dan had de striem omhooggelopen, tot hier achter de oren.'

Hij wijst op de blanke, gave huid hoog in de nek van Gaullier. Mertens knikt. 'Duidelijk.'

De arts bestudeert de binnenkant van de oogleden.

'Petechiën,' zegt hij. 'Kleine rode stipjes, daar. Zie je vaker bij verstikking.'

De arts zet het onderzoek voort. Mertens kijkt van zo dichtbij mogelijk toe. Bingsten staat iets verder weg.

Straks wordt de witte man op de ijzeren tafel opengesneden. Bloed. Roze vlees. Geel vet. Hoe vaak heeft ze het al niet gezien? Hart, longen, lever, maag, darmen, hersenen. Het enige interessante is de mond. Begon hij daar maar alvast aan. Ze wachten ongeduldig terwijl de arts verdergaat met zijn werk.

'Snijwonden,' zegt hij. 'Ondiepe, rechte lijnen op de borst.'

Hij beschrijft de verwondingen en laat alles vastleggen. Daarna pakt hij eindelijk zijn scalpel om ook de binnenkant van het lichaam te gaan bekijken. Hij tikt met de achterkant van het mesje tweemaal op de metalen tafel.

'Ik begin met de mond,' zegt hij. 'Die is dichtgelijmd.'

Hij neemt een paar monsters en begint daarna uiterst voorzichtig de lippen van Marc Gaullier open te snijden. Tussendoor tikt hij weer tweemaal met de achterkant van het scalpel op de tafel. Bingsten wrijft geërgerd met zijn handen over zijn gezicht. Trek je niets aan van die tic, zou ze hem willen zeggen, maar ze houdt wijselijk haar mond. Nu kan hij elk moment de kaken van elkaar trekken, de tong en de tanden aan een grondig onderzoek onderwerpen, maar hij blijft snijden. Snijden. Twee tikken met het mes. Nog verder snijden. Met toonloze stem geeft hij commentaar.

'De lippen zijn met een flinke hoeveelheid lijm aan elkaar geplakt. Ik tref verschillende lagen, alle goed uitgehard.'

Dan schieten de kaken los en een penetrante lucht vult de ruimte. De arts deinst terug. Hij vergeet zelfs te tikken.

'Godverdomme,' roept Bingsten. 'Wat is dat?'

'Feces,' zegt de arts.

'Stront,' zegt Bingsten. 'Heeft-ie zijn mond gevuld met stront?'

De arts knikt. 'Daar lijkt het wel op.'

'Die arme vent is dus gestikt in stront?' vraagt Bingsten. '*Holy smoke*. Godverdomme zeg.'

De arts begint de mondholte leeg te lepelen en Mertens probeert niet door haar neus te ademen. Probeert niet te denken aan de doodstrijd die deze man gevoerd moet hebben. In plaats daarvan probeert ze zich voor te stellen wat voor monster zoiets doet. Hoe een mens een ander mens zoiets aan kan doen.

‘... de tong is weggesneden,’ hoort ze de arts zeggen. Tik. ‘De feces zijn...’ – hij lepelt en lepelt, de stank is niet te harden – ‘doorgedrongen tot in de neusholte, en de luchtpijp.’ Hij richt zich tot de chercheurs. ‘De sporen van geweld rond de mond, de kaak en de neus die ik net beschreef zullen hiermee te maken hebben.’

‘Hij heeft de tong weggesneden, de mond volgepropt,’ zegt Mertens. ‘Daarna de lippen ingesmeerd met lijm, de kaken op elkaar geduwd tot de lijm droog was, en is toen de neus dicht gaan knijpen. Zie ik dat goed?’

Niels Bingsten draait zijn hoofd weg en Mertens hoort hem vloeken.

‘In het rapport stel ik mijn definitieve conclusie,’ zegt de arts. ‘Maar ik ben bang dat je er niet ver naast zit.’

‘Dit is de eerste keer dat ik als moordwapen een hoop stront tegenkom,’ zegt Bingsten onthutst. ‘Godskolere.’

‘Wel heel vriendelijk van de dader, om zijn dna achter te laten.’ Mertens knikt naar de arts.

‘Natuurlijk onderzoeken we dat,’ zegt hij.

Na het onderzoek drinken ze koffie met de forensisch arts. Mertens brandt haar vingers zowat aan de hete drank die dwars door het dunne plastic heen gloeit en ze probeert het bekertje bij de rand vast te houden.

‘Hij was zeker vierentwintig uur dood toen hij opgehangen werd,’ zegt de man. ‘Hij moet vastgebonden zijn – af te leiden uit de verkleuringen op zijn polsen, enkels en hals – en gemarteld voordat hij stikte. In zijn maag vond ik, naast wat ontlasting, alleen resten van yoghurt en muesli en koffie. Ontbijt, neem ik dan maar aan. Verder een kerngezonde man.’

‘We zitten dus met een vermiste tong,’ stelt Mertens.

‘Inderdaad,’ antwoordt de arts. ‘Ik had nog even verwacht die in de maag aan te treffen, misschien in stukjes, maar helaas.’

‘Helaas,’ herhaalt Bingsten.

De arts haalt zijn schouders op. ‘Nou ja, hoe zeg je dat?’

‘Tijdstip van overlijden?’ vraagt Mertens.

‘In de nacht van zaterdag op zondag. Ik zal een zo nauwkeurig mogelijke tijdsperiode in mijn rapport opnemen.’

‘Bedankt,’ zegt Maud Mertens terwijl ze de laatste slok koffie achteroverslaat. ‘Ik wacht met spanning op je rapport.’

– 9 –

Het hol is schoon. Klaar voor een nieuwe ronde, het volgende slachtoffer van zijn lijst. Verkeerd woord, slachtoffer. Alsof je medelijden zou moeten hebben. Er is geen plek voor dat soort gevoelens. *Meedogenloos*. Hij zou het op een van de muren moeten schrijven. Liefst recht voor de smoel van zijn prooi. Hoe groter de angst, hoe alomvattender het genot, heeft hij de laatste weken geleerd. Laten ze hem maar uittachen. Laat ze alle-

maal maar medelijden met hem hebben, hem niet aan durven kijken van schaamte en schuld. Laat ze hem maar negeren of hem hooguit, uit een misplaatst gevoel voor rechtvaardigheid, in hun nabijheid gedogen. Laat ze maar. Die argeloze gekken. Ze denken dat hij op de grond crepeert terwijl zij ergens boven hem zweven. Niemand weet wie hij diep vanbinnen werkelijk is. Die lieve jongen. Wat de macht is die hij over het hele zootje narcisten heeft.

Het mooiste is dat hij zich zo rustig voelt de laatste tijd. Ja, hij was woedend. Maar niet meer. Het is weg, die smeulende lava. In plaats daarvan is keihard steen gekomen. Niks kan hem meer raken. Niet nu hij een plan heeft. Een levensdoel.

En dan de bonus. Hij had nooit verwacht dat het genot zo intens zou zijn. De huid die toegeeft aan de druk van het mes. De fijne rode lijn. Bloed als ultiem bewijs van zijn macht. En dan het allerbeste: de angst. De trillende, kotsende en pissende angst.

Hij schroeft de smalle plank aan de muur en stapt tevreden achteruit om het resultaat te bekijken. Perfect. Hij pakt de pot met de tong op sterk water en zet hem op de plank. Het is een schitterend gezicht. Uitlichten van onderen zou nog mooier zijn. Hij gooit zijn hoofd naar achteren en lacht.

Jammer dat hij van het eerste stel niets heeft, maar goed, hij leert nog. Daar bedenkt hij wel wat voor. In gedachten deelt hij de plank op. Een stuk of tien potten op een rij. Minimaal twee rijen als hij nog een plank ophangt en dat is voorlopig meer dan genoeg. Tegen de tijd dat zijn *wall of fame* vol raakt, is hij een echte professional en dan houdt helemaal nooit meer iemand hem tegen. Dan wordt het tijd voor de volgende fantasie. Het echte werk.

Hij laat zijn hand even over de gladde zitting van de stoel glijden, controleert de riemen en de kettingen die hij aan het gevaarte bevestigd heeft. Verschuift de katoenen lap die over de rugleuning hangt en stelt zich voor hoe het zal gaan. Hoe hij de bewusteloze man vast zal snoeren. De angst op het gezicht als hij wakker wordt en door begint te krijgen in wat voor shit hij verzeild is geraakt. Het moment dat de urine op de grond spat. De ultieme vernedering. Het verzet. Hoe het spel begint.

– 10 –

‘Vertel me nou maar eens een keer hoe het komt dat je zo snel ter plekke was,’ zegt Mertens als Kyra Slagter tegenover haar zit. Niels Bingsten schenkt drie plastic bekertjes koffie in. Met een klap slaat ze de map met de briefjes waarop toestemming voor de gesprekken is gegeven dicht. Het is de tweede dag dat ze op het Damstede docenten en leerlingen vragen stellen en ze heeft het gevoel dat het allemaal nergens toe leidt.

Ze is moe en geïrriteerd en ze heeft nog een lange dag te gaan. Voorlopig kan ze niet veel met de bevindingen van het NFI. Het is nu wachten op de resultaten van het lab. Wachten, niet iets waar ze goed in is. In de tussentijd wil ze zo veel mogelijk leerlingen interviewen. Iemand moet iets weten. De broer van Gaullier heeft de namen van de zakelijke relaties in Brussel gemaild. Daar wil ze vandaag ook nog achteraan.

Tot nog toe heeft nog geen enkel gesprek iets opgeleverd. De docenten die ze gisteren sprak vonden Gaullier allemaal een prima collega, een toffe docent, een aardige man. Bevlogen, betrokken, spande zich in voor kansrijke én kansarme leerlingen, nooit te beroerd om dat beetje meer te doen – kortom, een held. Uit de leerlingen komt überhaupt niet veel. Wel is duidelijk dat ze hem allemaal bewonderden.

Met een licht verveelde toon in haar stem vertelt Kyra het verhaal dat Mertens eerder al van Jarno Slagter heeft gehoord. Dat haar broer het lichaam vond en meteen haar belde. Dat ze er snel was. Blijkbaar is zij – en haar broer trouwens ook – zo iemand die bij een ongeluk stil gaat staan, die snel de fiets pakt en naar een brand rijdt. Een kijker. Later zal ze files veroorzaken op de snelwegen.

Ze praten over school en Kyra blijkt eindexamen vwo te doen, en is er zeker van dat ze gaat slagen. Ze staat gemiddeld een zeven. In de derde is ze blijven zitten.

‘En volgend jaar?’ vraagt Mertens, terwijl ze eigenlijk niet goed weet waarom ze het vraagt.

Kyra valt even stil. ‘Wilt u niet liever meer weten over Gaullier dan over mij?’ zegt ze. ‘Ik kan u best veel over hem vertellen.’

‘Zoals wat?’ vraagt Bingsten.

‘Nou, om te beginnen hield Marc Gaullier er een hele berg liefjes op na. Het was een verschrikkelijke charmeur.’

Maud Mertens gaat meteen rechtop zitten en leunt voorover. God, waarom heeft nog helemaal niemand hier iets over gezegd?

‘Hij kon echt heel geïnteresseerd in je zijn,’ zegt Kyra. ‘Alleen duerde die interesse nooit lang.’

‘Hoe weet je dat?’ vraagt Mertens. Ze kan niet geloven dat deze belangrijke informatie niet eerder boven water is gekomen. Oké, dit is pas de tweede dag van het onderzoek, maar het kan toch niet anders dan dat zijn collega’s dit wisten? En als Kyra het weet dan weten andere leerlingen het toch ook?

‘Ik weet het gewoon,’ zegt het meisje. ‘Iedereen weet het, maar niemand praat erover.’

Maud Mertens wiebelt met haar been. Als Marc Gaullier grondig en veelvuldig naast de pot gepist heeft dan kan dat iets zijn. Dit kan zeker iets zijn. Maar is het waar?

‘Zou je ook iets van bewijs kunnen leveren voor jouw theorie?’

Uit haar ooghoeken ziet Mertens dat Niels Bingsten zijn ogen nadenkend samenknijpt. Ze weet dat hij het kind nu meteen flink onder druk zou willen zetten, maar ze vindt het nog te vroeg. Ze schraapt haar keel en kijkt hem kort aan.

‘Ik heb geen foto’s van geheime ontmoetingen of zo,’ zegt Kyra Slagter. ‘Ik ben geen privédetective. Maar het is echt waar. Ik weet het zeker. Vraag het maar aan Chantal, of aan Sophie Verster. Die zullen het bevestigen.’

‘Je baseert je mening op een verhaal van een vriendin van jou?’

‘Natuurlijk niet.’ Kyra gaat vooroverzitten en legt haar beide handen plat op tafel. ‘Marc Gaullier had een schilderclubje. Hij nodigde leerlingen die hij goed vond uit bij hem in het atelier en dan gaf hij ze les. Er gaan de wildste verhalen rond over die avonden. Daar geloof ik niet alles van, maar ik weet zeker dat hij bijvoorbeeld af en toe een naaktmodel had. Meestal een oud-leerling, soms een leerling.’

Kyra Slagter kijkt haar verwachtingsvol aan.

‘Nou ja, dat gebeurde natuurlijk niet elke week, hè,’ vervolgt ze. ‘Dat waren de exclusieve avondjes, voor een klein groepje.’

‘Een genootschap?’

‘Dat klinkt kinderachtig. En alsof het meer inhield, maar dat is niet zo.’

Mertens begint het idee te krijgen dat Kyra Slagter misschien zelf wel straalverliefd op de man is geweest, maar geen kans bij hem maakte. Heeft ze daarom zo’n hekel aan hem? Is ze daarom bereid om zijn vuile was buiten te hangen?

‘Marc kon heel overtuigend zijn,’ zegt Kyra rustig. Ze haalt een hand door de lange blonde paardenstaart. ‘Hij praatte tijdens de lessen vaak en veel over allerlei dingen. Gaf graag zijn interpretatie van de wereld, die hij bekrompen en kleingeestig vond. “Daar staan wij boven, daar heb ik jullie op uitgezocht,” zei hij.’

‘Zei hij?’

‘Ja, dat zei hij. Zo legde hij het uit. Hij gaf ons het gevoel dat we met zijn allen heel bijzonder waren. Zo bijzonder dat anderen ons nooit echt zouden begrijpen. Hij had allemaal van die handige theorie’tjes.’

‘Je was erbij?’

Kyra trekt haar handen van de tafel, houdt ze open omhoog en trekt haar schouders weer op.

‘Ik was erbij, ja. Ik heb een tijdje bij dat clubje gezeten. Maar ik had er al snel geen zin meer in.’

‘Je hebt zelf opgezegd?’

‘Ja.’

‘Was daar een aanleiding voor?’

Kyra lijkt even te twijfelen voordat ze antwoord geeft. Ze speelt met het puntje van haar rommelige paardenstaart.

‘Kijk, als Marc je wilde versieren, dan zei hij dat je een groot talent was. Dat er iets speciaals was aan jouw manier van werken. Hij kon heel overtuigend zijn. Hij had het dan over je talent laten rijpen en vertelde over zijn eigen loopbaan. Iedereen weet dat hij vet geld heeft verdiend met die kunstwerken van hem en wie wil dat nou niet, zijn geld verdienen met een beetje schilderen? Hij kon er ook voor zorgen dat je een expositie kreeg. Of dat je werk verkocht zou worden in zijn galerie, of andere bekende galeriën. Dat heeft hij ook voor Juliëtte Jansen gedaan en die is nu best bekend. Dus begrijp je, dat is verleidelijk. Je trapt er snel in. Dan kreeg je bijles van hem. In zijn atelier. Meestal moest je voor hem poseren. Ik wel tenminste. Maar goed, ik ben ermee opgehouden voordat er iets gebeurd is. Ik voelde me er helemaal niet fijn bij. Zijn vrouw was soms gewoon thuis als hij dit soort dingen in zijn atelier deed. Ik vond het gewoon... ja, smerig eigenlijk. Ik denk dat ik aanvoelde dat hij alleen maar spelletjes speelde. Kinderachtige spelletjes, als je het mij vraagt. Je mocht een paar rondjes meedoen en dan moest je weg. Het leidde allemaal nergens toe.’

‘Hoe lang heeft dat tussen jullie geduurd?’

‘Er heeft niks geduurd. Ik was lid van het clubje, een maand of drie, vier, denk ik. Elke woensdagavond schilderen. En ik denk dat ik een keer of vier privé’s van hem heb gehad, meer niet. Je zou kunnen zeggen dat er iets heeft gesmeuld. Maar er was geen vuur.’

Mertens krijgt een steeds viezere smaak in haar mond en dat

ligt niet alleen aan de slechte koffie. Als Kyra Slagter daadwerkelijk getuige is geweest, als ze uit eerste hand kan verklaren wat er speelde, dan hebben ze echt iets bruikbaar in handen.

‘En je weet zeker dat hij dit ook met andere meiden deed?’

‘Ja, hij deed het altijd. Maar – dat moet ook gezegd – ik denk echt niet dat hij met die meiden naar bed ging. Dan zou hij ontzettend in de problemen komen als docent. Hij nam risico’s, maar wist wel waar de grens lag. Denk ik.’

‘Wat gebeurde er dan wel?’

‘Een hele hoop erotisch om elkaar heen draaien. Allerlei aanrakingen, onder het mom van aanwijzingen. Beetje zoals een tennisleraar dat zou kunnen doen, of een golfleerling. Vlak naast je gaan staan, mooie vloeiende bewegingen maken, houtskoollijnen vervagen, met zijn lange vingers over de heupen op de tekening gaan, of over de borsten, zacht wrijven om de illusie van een ronding aan te brengen. Met een hard stuk kool een donkere lijn plaatsen, om iets te accentueren, een rand onder een bil, of in een dijbeen. Filosoferen over welke keuzes je maakt in het beeld, de compositie, waar het donker en licht is, hoe je unieke persoonlijkheid naar voren komt in wat je maakt. Nog dichterbij komen staan, zodat zijn lippen je wang bijna raken. Dat je weet: als ik me nu omdraai, een klein beetje maar – dan zoenen we.’

Er valt een stilte.

‘Kijk, ik weet het zeker van mezelf...’ – ze telt op haar vingers – ‘en van Luna, Chantal en Sophie. Die zijn ook lid geweest van het schilderclubje. Luna was dat nog steeds. En van een paar andere meiden vermoed ik dat er iets broeide, maar ik weet het niet honderd procent zeker. Je praat niet met iedereen over die dingen.’

Niels Bingsten zet met een klap zijn plastic koffiebeker neer.

‘Stel voor ons een lijstje met namen op,’ zegt hij.

Kyra knikt langzaam.

‘Oké,’ zegt ze. ‘Ik zal het er met de meiden over hebben. Dan weet ik zeker dat er niemand vreselijk in de problemen komt.’

‘Nou...’ begint Bingsten.

‘Liever niet,’ zegt Mertens stellig. ‘Ik heb die lijst zo snel mogelijk nodig. Nu, eigenlijk.’

‘Ik heb examen,’ zegt Kyra op haar horloge kijkend. ‘Scheikunde begint zo.’

Examen. Daar valt weinig tegen in te brengen.

‘Vanavond,’ zegt Mertens. ‘Mail het me.’

‘Daar heb ik wel even tijd voor nodig,’ stamelt Kyra. ‘Vanavond lukt nooit. Ik moet ook leren voor kunst morgen.’

‘Is er nog meer dat we zouden moeten weten?’

Kyra schudt haar hoofd. ‘Ik denk het niet,’ antwoordt ze.

Mertens en Bingsten knikken haar gezamenlijk – keurig synchroon – gedag.

‘Wat heb jij met dat meisje?’ vraagt Bingsten. ‘Je bent veel te aardig tegen haar.’

‘Ik vraag haar net die lijst meteen te maken.’

‘Het is toch geen vriendin van Roos?’

‘Roos zit nog steeds op school in Zuid. Die kent helemaal niemand in Noord. Wil ze ook niet.’

‘Ik verhoor haar de volgende keer wel,’ zegt Bingsten nors. ‘Beetje de druk opvoeren kan geen kwaad.’

*

Als Kyra de deur achter zich dichttrekt, beseft ze dat ze er niet aan ontkomt de rechercheurs een lijstje te geven. Uiteindelijk. Die Bingsten lijkt haar een man die vriendelijk overkomt, maar keihard kan zijn. Hij kneep de hele tijd zijn ogen tot spleetjes en hing achterover in zijn stoel, de armen over elkaar geslagen. Waarom heeft Wim dan ook niets met haar verhaal gedaan? Hij had meteen in actie moeten komen. Niet bang moeten zijn dat wat er tussen hen gebeurde aan het licht zou komen en in verband zou worden gebracht met de praktijken van Gaullier. Dat had nou eenmaal niets met elkaar te maken en niemand wist ervan.

Goed, ze zal een lijstje aan de rechercheurs geven, maar dan niet van haar vriendinnen, maar alleen van de meiden met wie er zeker niets speelde. Dan kunnen ze aan de slag, Mertens en Bingsten, en dan heeft zijzelf wat meer tijd om de andere meiden vragen te stellen. Ze twijfelt kort of ze wel de juiste beslissing neemt, maar als ze zich de woede van haar vriendinnen inbeeldt, weet ze dat ze voorlopig niet anders kan. Snel sprint ze door de gang naar het gymlokaal. Examen nummer drie.

– 11 –

Kildermorie, Schotse Hooglanden

Het meisje kromp ineem. Hoe kon ze zo idioot zijn het voedsel daar te laten liggen? Ze keek naar het broodzakje alsof ze het met magische krachten naar zich toe kon trekken. Ze moest het hebben. Het verlangen was groter dan de angst. Voorzichtig duwde ze zich een klein stukje naar voren en stak haar hand uit.

Toen ze het ronde gezicht van een blonde vrouw boven de grond zag verschijnen slaakte ze ongewild een kreet van angst. De vrouw krijste van schrik terug.

‘Jezus!’ riep ze, nadat ze uit beeld verdwenen was. ‘Jezus! Ik zei het toch? Phil!’

Het meisje schoof snel terug, zo ver mogelijk naar achteren, tot ze klemvast zat tussen het immense rotsblok en de aarde. Ze bibberde over haar hele lijf en sloot haar ogen, zachtjes en onverstaanbaar voor zich uit prevelend.

‘Het is een kind,’ zei het mannenhoofd dat nu voor de opening hing.

‘Of een puber, een jonge vrouw misschien,’ zei de vrouw. Ze sprak met een of ander snerpend accent. ‘Kom meisje, kom naar buiten, wat doe je daar in vredesnaam?’

De man trok de broek naar zich toe.

‘Zijn dit nou haar kleren? Mabel, is ze bloot naar binnen gekropen?’

Mabel lette niet op haar man – dat deed ze al jaren niet meer – en probeerde te zien wat het meisje had willen pakken. Langzaam, geheel tegen haar voorzichtige aard in, liet ze zich op haar buik zakken en schoof iets naar voren zodat ze het zakje naar zich toe kon trekken. Het meisje in de spelonk piepte en gromde tegelijkertijd, maar ze verroerde zich niet.

‘Voedsel,’ zei Mabel na een tijdje. ‘Daarvoor komt ze wel naar buiten.’ Ze legde een stuk van het brood boven op het zakje, schoof het iets naar binnen en wachtte af. Er gebeurde tien minuten niets.

‘Maar wanneer?’ vroeg Phil ten slotte.

Mabel trok een pruillip. Typisch Phil. Met slechts twee woorden haalde hij haar heldendaad naar beneden.

‘Wat is jouw plan dan?’ vroeg ze op een toon zo zoet als baklava.

‘Praten?’

‘Praten?’ sneerde Mabel. ‘Jij?’

‘Of jij,’ zei Phil schouderophalend. ‘Of we bellen de politie.’

Van angst kon het meisje niet goed denken. Het enige wat ze wilde was verdwijnen. Opgeslokt worden door het grote rotsblok en onzichtbaar zijn, onkwetsbaar. Ze was verlamd van paniek bij het idee dat mensen vragen zouden gaan stellen, dat ze het verhaal moest vertellen waar ze nog niet eens één seconde aan wilde denken. De pijn die dat deed was ondraaglijk. Net als de schaamte. De schuld.

Ze had geen idee hoe lang ze al rondzwierf. Weken. Maanden. Haar hele leven, leek het. Er was maar één ding belangrijk en dat was lopen. Zo snel mogelijk. Zo ver mogelijk. Veilig zijn. Weg, weg, weg van alles en iedereen. Ze wist ook niet meer waar ze vandaan kwam. Of misschien wilde ze het niet meer weten. Ze herinnerde zich haar vader en moeder. Hoe ze een eeuwigheid geleden tussen hen in liep. Haar handen elk in een grote sterke hand, hoe die haar met een grote zwaai lieten vliegen, het gevoel in je buik als je van hoog in de lucht terug naar de aarde viel, en hoe je dan weer veilig landde. Hoe die handen je nooit zomaar loslieten.

‘Lief kind,’ zei de vrouw weer en ze bleef doorpraten. Er waren meer mensen bij gekomen. Eerst had ze geprobeerd er niet op te letten, maar dat lukte niet meer nu er voor haar gevoel een hele menigte voor de spelonk stond. Ze had auto’s aan horen komen. Er klonken mannenstemmen. Hard, zakelijk.

Ga weg, zei ze in gedachten. Laat me.

De vrouw kwam steeds terug. Ze lag daar al een hele tijd, eerst met het brood, later zelfs met koek, met chocolade. Die lekkernijen had ze weerstaan. Met een immense krachtsinspanning. Haar angst was te groot. Toch leek de vrouw niet op te geven. Ook nu lag ze weer op de grond, pratend, babbelend. Zin na zin van onverstaanbaar Engels gooidde zij de spelonk in. Maar het meisje beheerste die taal niet. Kom, ga, ja, nee, doe dit, doe dat – dat soort woorden kende ze, de bevelen, de verwensingen. Ze had een pesthekel gekregen aan de overdreven klanken.

Toch zat er een warme toon in de stem van de vrouw. Het meisje hield er niet van om getroost te worden, uit angst om in een miljoen stukjes te breken, maar er was iets met die stem. Het zachte. Ronde. Vriendelijkheid, dat was het. Vriendelijkheid.

Afschuwelijk.

Toch sloot ze haar ogen en ze luisterde. Ze nam de onbegrijpelijke woorden in alsof het pijnstillers waren. Ineens, als in een vlaag van gekte, wilde ze dat die vrouw haar vasthield. Als een moeder. Met handen die over haar hoofd zouden strelen. Over haar rug zouden wrijven. De vrouw zuchtte, liet haar voorhoofd even op haar handen rusten en stond toen moeizaam op en verdween.

‘Nononono,’ zei het meisje met een vreemd dikke stem. Ze herkende haar eigen geluid niet meer. Ze had zo lang gezweven. Maanden. Of was het jaren? Had ze ooit gesproken?’

Het vriendelijke gezicht kwam terug.

‘Kom,’ zei de vrouw weer. ‘Kom naar mij.’ De klank was zo warm, zo zacht, zo... liefdevol. Ze begon te trillen. Ze wilde niet, durfde niet, maar ze kon niet anders. Ze moest. Voorzichtig schoof ze iets vooruit. En nog iets. Tot ze niet verder kon omdat haar voet klem zat. Ze probeerde haar voet te draaien, en haar been, maar dat lukte amper. Ze was zo ver naar achteren gekropen. Had zich zo ver, met zoveel kracht die grot in geduwd. Nu kon ze niet meer terug naar buiten. Ze trok uit alle macht haar been naar voren, maar er zat geen beweging in.

‘Goed zo,’ spoorde de vrouw haar aan. ‘Kom.’

Het meisje klauwde met haar handen naar voren, probeerde zich af te zetten met haar vrije voet. De vrouw schoof naar voren en greep haar hand. De menselijke aanraking veroorzaakte een siddering door het lijf van het meisje. De oudere vrouw trok. Zelf zette ze zich uit alle macht af, maar het hielp niet. Haar enkel brandde van de pijn, maar ze schoof niet het kleinste stukje op. Ze zat vast. Muurvast. Tussen de aarde vol met stenen en een immens rotsblok. Duizenden kilo’s drukten haar naar beneden, vertelden haar dat het allemaal geen zin had. Dat ze niet ontsnappen kon, wat ze ook probeerde. Iets wat ze al die tijd wel geweten had, diep vanbinnen. Ze voelde zich moe worden, dodelijk moe. Ze had zo ver gelopen, was zo ver gekomen, had zoveel doorstaan, en nu zou het allemaal hier eindigen, onder een tonnen zware grafsteen, in een kille stenen bankschroef. Ze sloot haar ogen. Sloot haar geest af. Het was genoeg geweest.

– 12 –

Maud Mertens overweegt alle richtingen waarin haar onderzoek gaat en kijkt naar de startpagina van Google. Letters in primaire kleuren. Een lege witte balk en een knipperende cursor, die hoe langer hij knippert des te harder lijkt te zeggen dat ze niet weet wat ze in moet typen. Waar is ze naar op zoek? Tegenwoordig kun je Google alles vragen. Een seconde overweegt ze *wie is de moordenaar van Marc Gaullier* in te typen. Ha, als het zo gemakkelijk was... *Marc Gaullier* dan maar. Gewoon beginnen bij het begin. Het is halfdrie en ze heeft het gehad met technisch onderzoek, met het interviewen van duffe docenten en naïeve leerlingen, met media en collega’s met allerlei vragen van zich afslaan.

Boven aan het zoekresultaat staat de webpagina van zijn galerie. Daaronder een groot aantal nieuwsberichten. Gisteravond laat bekeek ze de uitzending van *Pauw en Witteman*, waar eindeloos gediscussieerd werd over veiligheid van docenten. Alsof al vaststond dat zijn dood verband hield met zijn werk. Stel je voor dat ze iets hadden geweten van de mond vol stront. Wat zou dat voor media-explosie teweegbrengen?

Ze klikt op de link van Gaulliers galerie. Niet omdat ze verwacht er een aanwijzing te vinden, maar omdat ze ineens bedenkt dat ze het werk van de arme man nog nooit heeft gezien. Sinds de lijkschouwing is ze meer gemotiveerd dan ooit om deze misdaad op te lossen. Misschien was hij wat te veel begaan met zijn leerlingen, misschien wilde hij ze te graag stimuleren om wat van hun leven te maken, maar zijn manier van sterven is zo gruwelijk geweest dat de man tenminste de gevangenneming

van zijn nemesis verdient.

Wat maakte hij eigenlijk? Hollandse landschappen? Abstracte streepjes en stipjes? Portretten? Op de homepage staan naast een overlidsbericht verschillende werken van Gaullier. Maud Mertens fronsst terwijl ze de rest van de pagina bekijkt, waarop ook het werk van andere kunstenaars staat, onder wie inderdaad Juliëtte Jansen. Het werk van het meisje is abstract, in zachte kleuren, bijna waterig als een aquarel. Mertens klikt op de naam van Gaullier en ze fronsst nog sterker als ze op de pagina komt waar zijn werk wordt getoond. Ze wrijft met haar handen over haar gezicht en duwt, zonder zich daarvan bewust te zijn, met de toppen van haar vingers haar mond in vreemde vormen terwijl ze naar het beeldscherm staart en nadenkt. Dan laat ze haar handen door haar halflange haar gaan, vouwt haar vingers boven haar hoofd in elkaar en leunt achterover.

‘Niels,’ roept ze na een tijdje.

Hij kijkt meteen op.

‘Wat zeg jij hiervan?’

Hij komt naast haar staan, met zijn handen op haar bureau rustend.

‘Oké,’ zegt hij langzaam terwijl Mertens over de pagina scrollt. Hij knikt.

Gaulliers werk bestaat uit vrouwenlichamen. Een mix van figuratief en abstract. Sommige delen zijn levensecht geschilderd, heel fijntjes en precies, andere delen zijn vervormd en abstract. Op sommige schilderijen lijken uitgescheurde stukken van foto’s in de schilderijen te zijn verwerkt. Jonge, nog niet volgroeide borsten, smalle tailles, minuscule slipjes, strakke billen, gladde venusheuvels, lange slanke benen; en dan de gezichten, stralend en eigenwijs, zoals Roos eruit zou zien als ze niet zoveel zwarte make-up zou gebruiken – allemaal zo... onschuldig is niet het goede woord, nee, het is meer dat je kunt zien dat het leven nog voor ze ligt, in plaats van al voor een groot deel achter ze. Alles kan nog. De mogelijkheden, misschien is dat het, dat je het gevoel krijgt dat alles nog kan. Een groots leven, gelukkig zijn, tevreden. Echte liefde, een stel kinderen dat van je houdt, ouders die lang en gezond leven en je onvoorwaardelijk steunen, vrienden met wie je je geest scherp kunt houden en magische momenten beleeft.

‘Allemaal vrij jong,’ zegt Bingsten. ‘Voor zover je dat kunt vaststellen.’

Mertens zucht geërgerd. Als iemand zoiets van Roos zou maken... godsakke.

‘Het wekt in elk geval de suggestie van jong,’ zegt ze. ‘Fris, onaangestast nog. Soort David Hamilton, maar dan gemixt met abstracte schilderkunst.’

‘Hamilton.’ Bingsten zegt het met een lage stem, waar een zekere grimmigheid in verscholen ligt die hij buiten de deur probeert te houden.

‘Smeerlap,’ zegt hij desondanks na een minuutje.

‘Er staan geen prijzen bij.’

‘Wordt vast heel goed voor betaald. Daar is een markt voor. Een grote markt.’

Ze bladeren zwiingend door de werken.

‘Je kunt er niets van zeggen,’ stelt Mertens vast.

‘Je kunt er alles van zeggen,’ antwoordt Bingsten. ‘Maar je kunt er niets mee doen. Dit is niet strafbaar. Maar het geeft wel

heel duidelijk weer hoe die man in elkaar zat. Ik ben bang dat die praatjesmaker Kyra Slagter een punt heeft.’

Maud Mertens knikt.

‘Ik wilde mevrouw Gaullier toch nog een bezoekje brengen vandaag. Laten we dat nu maar doen. Kunnen we meteen het atelier bekijken. Is er al iets van een rapport van de TD?’

‘Nog niet. Nog geen resultaten uit het huis of zijn computers. Niks.’

Ze kijken allebei nog naar het beeldscherm, alsof ze zeker willen weten dat ze het niet verkeerd hebben gezien, maar hoe Mertens ook door de kunstwerken bladert, het blijven allemaal portretten van naakte jonge vrouwen. Als ze teruggaat naar Google en op ‘Afbeeldingen’ klikt vindt Mertens meer werk van de kunstenaar. Ze leest de Wikipediapagina. In eerste instantie maakte Gaullier voornamelijk landschappen. Echt bekend werd hij pas toen hij vrouwen begon te schilderen, steeds naakter, steeds jonger.

*

Kyra kijkt om zich heen en ziet haar klasgenoten met rood hoofd en lichte paniek over hun examenpapieren gebogen zitten. Tot nog toe vond ze niets moeilijk. Nederlands is vast wel gelukt, tekenen van vanochtend ook en deze, scheikunde, heeft ze binnen, weet ze – tenzij ze helemaal gek is. Dat zijn er dus al drie van de acht, denkt ze, en straks sta ik buiten met hyperactieve klasgenoten die roepen dat ze alles vreselijk slecht gemaakt hebben en doen we een wedstrijdje wie het het meest verprutst heeft. Het drama Gaullier van gisteren is alweer vervangen door het drama van vandaag, dat eindexamen heet.

Ze staat op, stopt haar spullen in haar rugzak en levert de scheikundepapieren bij de docent in.

‘Dat is snel,’ zegt hij glimlachend.

‘Ik ben klaar,’ antwoordt Kyra schouderophalend. ‘Sorry.’

Ze loopt de gymzaal uit, zonder achterom te kijken. Op de gang blijft ze staan. Wim heeft liever niet dat ze naar hem toe komt op school, maar ze besluit dat hij dit keer pech heeft. Ze wil hem spreken. Moet hem spreken. Het is gek dat hij haar gisteren niet even gebeld heeft. Echt belachelijk.

Hij zit niet op zijn eigen plek en ze loopt naar de lerarenkamer om te zien of hij daar is. Als ze hem ziet klopt ze op de openstaande deur. Hij staat te praten met de andere kunstdocent en beiden kijken met een vragende blik op.

‘Willem,’ zegt ze. ‘Eh... heb je even?’

‘Natuurlijk,’ zegt hij met een afstandelijke glimlach. ‘Ik kom eraan. Als je daar even wacht.’

Hij loopt naar het andere eind van de tafel om zijn papieren te pakken.

‘Ik spreek je vanmiddag,’ hoort ze hem verontschuldigend tegen zijn collega zeggen. ‘Nu met het overlijden van Marc hebben sommige leerlingen even wat extra aandacht nodig.’

Net als ze overweegt snel weg te lopen, staat hij voor haar.

‘Kyra. Wat kan ik voor je doen?’

Ze kijkt hem aan. Die grijsblauwe ogen, die blonde krullen. Hij is al vierendertig maar hij heeft de uitstraling van een jongen die net twintig is. Jong, maar wel zeker van zichzelf, vastberaden. Ze maakt zich los van zijn blik. Zijn handen houden

de stapel papieren losjes vast. Zijn onderarmen zijn bedekt met een laag fijne, blonde haartjes. Ze ziet de spieren rollen als hij zijn arm beweegt. Spieren waarvan ze weet hoe die reageren als je ze streelt. Heel licht, onnoemelijk licht, zodat het bijna geen aanraking te noemen is.

‘Ik dacht...’ stamelt ze. ‘Ik dacht dat we elkaar even moesten spreken. Nu met Marc en zo...’

‘Dat begrijp ik,’ zegt hij met een bijna niet merkbaar verveeld toontje, maar natuurlijk hoort ze het toch. Ze heeft die flinterdunne bedoelingen onder de oppervlakte altijd door. Hypersensitief is ze voor wat mensen niet zeggen.

‘Ik moet me nu even concentreren op mijn verantwoordelijkheden,’ vervolgt Wim. ‘Juist door dat gedoe met Marc. En dan nog de examens en zo.’

Hij begint te lopen en ze loopt met hem mee.

‘Thuis gaat het ook niet zo lekker,’ zegt hij terwijl hij schichtig om zich heen kijkt.

‘Dat begrijp ik,’ zegt ze en ze probeert diezelfde verveelde toon na te bootsen, maar het lijkt erop dat Wim haar hint niet doorheeft. ‘Heb jij Marc nog gesproken?’ vraagt ze zacht. ‘Heb je nog iets gedaan?’

‘Nee,’ zegt hij kortaf. ‘Daar was ik nog niet aan toegekomen.’

Hij wil nog steeds niet toegeven dat hij gewoon geen zin had om Marc te confronteren met wat Kyra hem in vertrouwen had verteld. Dat hij het hypocriet vond om dat te doen, terwijl het negeren van wat er gebeurde eigenlijk juist belachelijk was. Willem de Jong loopt zo snel dat Kyra moeite heeft hem bij te houden.

‘Het is nogal een rare tijd,’ zegt hij verontschuldigend.

‘Dus...?’ vraagt ze.

‘Ik moet nog iets voorbereiden voor morgen.’

Ze knikt. Denkt aan kunst en biologie, die morgen voor haar op het programma staan. Vijf examens in drie dagen.

‘Niemand kan het weten,’ zegt ze.

‘Misschien,’ antwoordt hij, ‘moeten we even...’

‘Laat maar,’ valt ze hem in de rede. Ze schudt haar hoofd en loopt weg, zonder om te kijken, en hij komt niet achter haar aan.

*

Deze keer hoeven ze maar één keer aan te bellen.

‘Ik zag u al aan komen lopen over de dijk,’ zegt Myrthe Gaullier en ze stapt opzij om de rechercheurs binnen te laten. Ze draagt geen make-up en toch is ze ontegenzeggelijk knap. Van de kwetsbare soort. Die beschermd moet worden. De grauwe kleur van de dag ervoor is uit haar gezicht verdwenen en ze heeft een gezonde bloos op haar wangen.

‘Kom binnen,’ zegt ze rustig. ‘Wilt u iets drinken? Mijn tante is even boodschappen doen. Die is zo terug.’

‘Heel vriendelijk, maar nee, dank u.’

Myrthe Gaullier gaat in de hoek van de bank zitten, waar ze zo te zien al even bivakkeert. Er liggen een deken, een krant en een paar tijdschriften. *Happinez. Flow. Linda.* Op de vensterbank staan een glas water, een glas met een bodempje thee en een grote koffiemok.

‘Ik krijg geen hap door mijn keel,’ zegt Myrthe Gaullier glimlachend. ‘Dus is ze lekkere dingen halen.’

‘U moet goed voor uzelf zorgen,’ bevestigt Mertens. ‘Dat is belangrijk in deze zware tijd.’

Ze houdt zich een minuut in en dan stelt ze de vraag waarvoor ze is gekomen: ‘Wij willen graag even in het atelier kijken.’

‘Is er al meer bekend?’ vraagt Myrthe Gaullier. ‘Over hoe hij...’

‘Dat rapport hebben we nog niet binnen. Zodra er meer bekend is vertelt de familierechercheur u dat.’

‘Hij komt vanmiddag,’ zegt de weduwe tevreden. ‘Hij heeft beloofd meer te vertellen over wat jullie allemaal doen, over jullie aanpak.’

‘Is het goed?’ vraagt Bingsten. ‘Van het atelier? Dat we even rondkijken?’

‘Uw collega’s zijn ook al geweest.’

‘Dat klopt,’ stelt Bingsten. ‘Dat was de technische recherche, die zoeken technisch forensisch bewijs. Wij zijn tactische rechercheurs.’

Myrthe Gaullier kijkt hem fronsend aan.

‘Aha,’ zegt ze.

‘We willen graag een zo goed mogelijk beeld krijgen van uw man,’ zegt Mertens. ‘En van het werk waar hij mee bezig was in de periode voor zijn dood. Als we weten wat hem bezighield dan kunnen we misschien een aanwijzing krijgen over een motief, wat er aan de hand was.’

Myrthe Gaullier knikt. ‘Ik begrijp het,’ zegt ze. Ze staat op en pakt een briefje uit de la van de salontafel. ‘De pincode van het slot en tegelijk het alarm. U kunt door de keuken naar buiten, de trap af naar beneden.’

Het atelier van Marc Gaullier is een langwerpige modern gebouw met veel hout, ijzer en glas, zeker vijftien meter breed, dat de hele waterkant beslaat. Er staan betonnen plantenbakken vol teer groen en vrolijk paarse voorjaarsbloemen. Bij de deur staat een ijzeren bord met het woord ATELIER uit het verroeste metaal gestanst. Mertens haalt de deur van het slot en de twee rechercheurs stappen het verlaten atelier binnen. Het licht is uit, en het ruikt er naar een mengeling van geurkaarsen en olieverf. Door de grote ramen aan de waterkant valt voldoende licht naar binnen om de ruimte een warme gloed te geven en toch rilt Mertens als ze om zich heen kijkt.

Tussen de twee ramen, voor de houtkachel en naast twee grote schildersezels, staat een grote leren fauteuil, donkerbruin, met een hoge rug en brede armleuningen, als een soort troon, streng en ongenaakbaar – een stoel waar je niet zomaar in durft te gaan zitten. Links langs de muur staat een grote hoeveelheid doeken in een kast die de hele wand bedekt. Ook tegen de kast staan werken geleund. De muur naast de deur wordt in zijn geheel in beslag genomen door een grote wasbak, wat tafels en planken met verf, kwasten, bakjes, doosjes, papier en andere materialen, ingeklapte schildersezels en bakken met grote vellen papier. Aan de muur rechts hangen twee grote werken van de meester zelf. Kwetsbare vrouwenfiguren, die in een blauwgroen mistig landschap lijken te staan. Waternimfen, denkt Maud Mertens. In de schemering van de dageraad zou je ze zo in een meertje kunnen zien verdwijnen.

‘Jij die kant?’ vraagt Bingsten met een hoofdknik naar rechts. ‘Pak ik die kast daar.’ Hij loopt naar de linkermuur en begint de doeken te bekijken. ‘Waar zoeken we eigenlijk naar?’

‘Geen idee,’ antwoordt Mertens naar waarheid. ‘Maar als je het ziet dan weet je wat je zocht.’

Zwijgend loopt ze door het atelier, naar de paar ezels die nog uitgekapt staan. Op twee ervan staan werken. Ze staan zo opgesteld dat het werk het zonlicht vangt. Op de muur naast het raam hangen een aantal foto’s.

‘O,’ zegt ze, als ze bij de grootste aankomt.

Bingsten kijkt op.

‘Ik denk...’ zegt Mertens en ze kijkt naar de foto’s aan de muur en weer naar het portret. ‘Ik kan me vergissen, maar ik denk dat dit een van zijn leerlingen is.’

Bingsten duwt een werk terug in de kast en komt naast haar staan.

‘Je vergist je niet,’ zegt hij. ‘Alleen weet ik even niet hoe ze heet.’

Ze staren naar het onvoltooid portret van een jonge vrouw die in de bruine fauteuil zit. Ze leunt achterover, de armen voor haar lijf, de vingers losjes tegen de lippen, nadenkend naar de kijker starend. Naakt, op een ruimzittend slipje na, dat zodanig opzijgeschoven is dat een schaamlip zichtbaar is. Het werk is in zachte aardetinten geschilderd en heeft iets dromerigs. De kunstenaar heeft extra aandacht aan het gezicht besteed, waarvan met name de blik levensecht is.

‘Tja...’ zegt Maud Mertens. ‘Het is knap geschilderd.’

‘Smeerlap.’ Niels Bingsten staat met zijn armen over elkaar geslagen naast haar. ‘Daar in die kast staan er ook een paar van blote meisjes, maar jonger dan deze. Veel jonger nog.’

‘Staat dit in het verslag?’ vraagt Mertens. ‘Kan ik me niet herinneren.’

‘Het rapport is nog niet binnen. Maar in het korte verslag staat wel iets over naaktportretten, maar niet als iets bijzonders.’

‘Wie heeft dat verslag opgesteld?’ vraagt Mertens grimmig. Als ze ergens een hekel aan heeft dan is het wel aan mensen die geheel zelfstandig besluiten dat bepaalde details er niet toe doen. Het zijn juist de details waardoor je een zaak oplost.

‘Geen idee.’ Bingsten haalt zijn schouders op.

‘Maak even wat foto’s,’ zegt ze terwijl ze haar telefoon uit haar jaszak haalt. ‘En laat die op groot formaat printen. Ik wil dit in het overleg bespreken. Lijkt me duidelijk dat we hier meteen iets mee moeten.’

Ze draait zich om en loopt naar een van de grote ramen die over het water uitkijken. Een buurman hoost een roeiboort leeg met een half afgesneden plastic melkpak.

‘Dag Kyra,’ spreekt ze de voicemail van het meisje in. ‘Ik moet je dringend spreken. Ik heb haast met de namenlijst waarover wij gesproken hebben. Bel me.’

Ze draait zich om en helpt Bingsten met het fotograferen van de kunstwerken. Als ze klaar zijn brengen ze het papiertje met de toegangscode van het atelier terug naar Myrthe Gaullier.

‘Mag ik u nog iets vragen?’ zegt Maud Mertens tegen de vrouw die met een tijdschrift op de bank zit. ‘Iets persoonlijks.’

De weduwe kijkt de rechercheur met licht samengeknepen ogen aan. Mertens gaat op het andere uiteinde van de bank zitten. Ze legt haar handen in haar schoot en glimlacht voorzichtig.

‘De kunstwerken van uw man,’ zegt ze rustig. Ze doet haar best om elke vleug van een waardeoordeel uit haar toon te houden. ‘Hoe is dat voor u als echtgenote?’

‘Ik vind ze prachtig.’

‘Afgezien van schoonheid,’ zegt ze. ‘Bent u er nooit verdrietig om geweest? Maakt het u niet onzeker?’

De kleine vrouw kijkt haar met grote ogen aan.

‘Hoe kun je nou verdrietig worden om zoiets moois? Het raakt me, dat wel. Die schoonheid van die jonge vrouwen, dat is zo echt, zo puur. Dat kon Marc als geen ander, dat vangen, die echtheid.’

Ze schraapt haar keel.

‘U heeft nooit woorden met uw man gehad over zijn relatie met zijn modellen?’

Myrthe Gaullier draait haar blik van rechercheur Mertens weg en kijkt naar buiten. Ze haalt diep adem, opent haar mond, maar wacht met spreken.

‘Marc was een heel bevlogen mens,’ zegt ze alsof ze heel lang over deze woorden heeft nagedacht. ‘Hij was altijd scheppend bezig, uren achtereen kon hij in zijn atelier doorbrengen. Soms was hij dagenlang onaanspreekbaar, omdat hij helemaal in zijn werk opging. Dan stond hij tijdens het eten op en ging hij terug naar zijn doek omdat hij ineens begreep hoe iets moest, wat voor kleur het moest krijgen, of wat precies de nadruk moest krijgen. Ik kom zo terug, zei hij dan, maar dat was nooit waar. Zelfs de lessen op school kostten hem moeite als hij zo’n bui had, daar moest hij zich dan helemaal voor opladen.’ Ze werpt haar blik op Mertens. ‘Zijn werk verteerde hem. Dát vond ik moeilijk. Niet wat u bedoelt. Ik vond het lastig om machteloos toe te moeten kijken. In zo’n periode leek het alsof hij wegwijnde. Hij begon pas op te krabbelen als het werk of de hele serie klaar was. Bij de vernissage was hij vaak weer de oude en dan stond hij iedereen stralend te woord, dan leek het alsof het hem allemaal helemaal geen moeite had gekost.’

Ze zucht.

‘De mensen denken dat het makkelijk is, een schilderij maken. Soms werd er smalend over zijn werk gedaan. Dat hij gewoon een fotootje in reepjes scheurde en met wat verf op een doek plakte. Er zijn zelfs weleens critici geweest die hem ervan beschuldigden foto’s op doek te laten printen en die dan over te schilderen. Ze begrijpen de combinatie van fijnschilderkunst en abstract niet. Allemaal zo onterecht. Heel naar.’

‘Dus u zegt dat uw man geen relaties met zijn modellen onderhield?’ Mertens zegt het dan maar duidelijker. Dit is een vrouw die je geen ontsnappingsroute moet bieden, dan is ze weg.

‘Natuurlijk had hij relaties met ze,’ antwoordt ze geërgerd. ‘Met elke persoon van wie je een portret schildert, of wiens ziel je op het doek probeert te vatten, ga je een relatie aan. Het is heel intiem. Ineens werk je een halfuur aan iemands mondhoek, of ben je uren bezig om de blik in haar ogen precies goed te krijgen. Dat is heel persoonlijk. Dat moet wel.’

‘Ik bedoel liefdesrelaties.’

‘Pfff...’ Myrthe Gaullier blaast haar ergernis weg en maakt een gebaar alsof ze een vlieg verjaagt. ‘Wat doet dat ertoe?’

‘Dus u wist het wel?’

‘Ik ken de roddels, als u dat bedoelt. Die ken ik ja. Maar dat zijn roddels, hè. Vuige praat.’

‘En de leeftijd van de modellen?’

‘Allemaal ouder dan zestien,’ snuift Myrthe Gaullier. ‘Allemaal met toestemming geschilderd. Daar is niks onoorbaars aan.’

‘Oké.’ Mertens staat op. ‘Hartelijk bedankt voor uw tijd.’

‘Eén vraag nog,’ haast Bingsten zich te zeggen. ‘Waar was u het afgelopen weekend? Van zaterdagochtend tot en met zondagavond?’

– 13 –

Het is jammer dat het bijna over is. De voorbereidingen geven hem zoveel lol dat het zonde is om ermee te stoppen, maar het is niet anders. Hij zit in kleermakerszit tussen de struiken. Met veel plezier heeft hij een paar maanden geleden, toen hij begon met het uitwerken van zijn plannen, zijn uitrusting voor dit soort operaties aangeschaft. Het is jammer dat hij uiteindelijk nooit in het leger heeft mogen dienen. Die ervaring had hij nu goed kunnen gebruiken, maar je ziet maar weer, uiteindelijk kun je jezelf ook alles eigen maken. Hij is een autodidact op alle gebieden. Het bevat hem.

Langzaam brengt hij de verrekijker omhoog en hij houdt het ding voor zijn geschminkte gezicht. Heel even moest hij lachen toen hij voor de spiegel stond. Het was alsof hij zich verkleedde voor een feestje. *Dresscode: to kill*, dacht hij en hij herinnerde zich de vele feesten die zijn ouders vroeger gaven. Minimaal eens per jaar kreeg zijn moeder de kolder in haar kop en dan werden er tenten besteld en cateraars gebeld en muziek uitgezocht. Altijd met een thema. Altijd groots. Altijd een hossende, dronken menigte en uiteindelijk altijd hysterie. Zijn moeder die de laatste champagnefles naar het hoofd van zijn vader gooide. Een grote vaas met rozen die sneuvelde. Zijn moeder had een kwade dronk en het ergste was dat ze niet van haar fouten leerde.

De prooi zit met zijn vrouw in de woonkamer. Mooie vrouw, trouwens. Lang blond haar. Hij zoomt in. Even staat hij zich toe te fantaseren wat hij allemaal met haar zou doen als zij de prooi was, en dan zoomt hij weer uit. De haard brandt. De klootzak leest de krant en het wijf leest een boek. Ze zeggen niets. Jammer. Heeft hij al die moeite gedaan om die zender binnen te krijgen, en dan blijkt dat ze amper met elkaar praten. Hij hoort het ritselfen van de krant. Het neerzetten van theekopjes.

‘Ik ga naar bed,’ zegt die lul ineens.

‘Hmmm.’ Die vrouw geeft geeneens normaal antwoord. Ze kijkt haar man niet aan. ‘Kom zo. Even dit hoofdstuk.’

‘Anders slaap je maar in de gastenkamer.’

‘Hoeft niet.’

‘Niet langer dan een kwartier,’ zegt hij.

‘Weet ik.’

Klootzak staat op en vouwt de krant zorgvuldig op. ‘Je weet...’

‘Ja. Ik weet het. Ik zorg ervoor dat je nog niet slaapt als ik naar boven kom. Ik weet het.’

De klootzak zegt niets meer en loopt de kamer uit. Hij probeert hem te volgen met de kijker, maar pikt hem pas weer op als hij in de badkamer zijn tanden staat te poetsen. Even richt hij de kijker weer op de begane grond. De vrouw zit nog steeds in de kamer te lezen. Zo gaat dit bijna elke avond. Iedereen heeft zijn rituelen. Gesprekken die eindeloos herhaald worden. Mijn god, zo is hij verdomme zelf ook geweest. Diezelfde soort stompzinnige conversaties heeft hij ook gehad. Ineens begrijpt

hij waarom ze zo weinig tegen elkaar zeggen. Het hoeft helemaal niet. Het is al gezegd. Een keer of duizend.

Ja, nu staat ze op. Na een minuut of tien, zoals wel vaker. Volgens hem doet ze het gewoon om die lul te pesten. Het is een daad van verzet. Zodat ze weet dat hij die volle tien minuten twijfelt of ze wel op tijd zal zijn, of hij maatregelen moet nemen of toch niet.

Avondenlang heeft hij hier gezeten. Weken volgt hij hem al. Jaren eigenlijk, al was hij toen nog die lieve jongen en was het geen volgen, maar meer op de hoogte blijven. Zoals je elkaar in de gaten houdt op LinkedIn. Op Facebook of op Twitter. Je komt elkaar tegen op netwerkborrels, op recepties, zelfs op begrafenissen. Je hoort via via waar iemand mee bezig is. Dat is hij altijd blijven doen. Zijn vragen werden als vriendelijke interesse geïnterpreteerd. In werkelijkheid was het huiswerk. En niet te vergeten jaloezie, afgunst zelfs. Langzaam aanzwellend tot pure haat. Haat met een grote glimlach.

De vrouw poetst nu ook haar tanden. Hij telt de ramen en jawel, daar is de klootzak. Hij loopt door de slaapkamer. Sluit de gordijnen aan de andere kant van de kamer, om de hoek, en dan loopt hij naar het raam. Kijkt even naar buiten, de duisternis in, precies zijn kant op.

Tot snel, denkt hij grijnzend. Alles is klaar. Alle details kloppen. Nog even.

Geef dit boek cadeau!

VOLGENDE WEEK IN DEEL 2!

- Maud Mertens ontdekt steeds meer onfrisse details over de vermoorde Marc Gaullier
- Pijnlijke feiten worden onthuld door de media
- Kyra Slagter reist in de voetsporen van haar verdwenen zus naar Texel. Wat is daar gebeurd en hoe is zij verdwenen?
- De moordenaar stalkt zijn nieuwe prooi en besluit zijn nieuwe messenset in te wijden
- Kyra doet een ontdekking die het onderzoek een verrassende wending geeft
- De moordenaar wordt aan zijn grootste verleiding blootgesteld

AD MAAKT STERK.